

לקוטי הלכות

מהדורה מפארת ומנקדת, בהגהה חדשה

ארח חיים הלכות חנכה

ערב חנכה תשע"ז

עיר הקדש ירושלים תוכב"א

לקוטי הלכות – הלכות חנכה

{דף רמב עמוד א}

הלכות חנכה

הלכה א

ענין חנכה – על-פי מה שכתב רבנו במאמר המתחיל 'אחוי לן מנא דלא שויא לחבלא' (בסימן כ"ה).

שצריך כל אדם להוציא את עצמו מן המדמה, שהוא כח הבהמיות, שהם התאוות בלם, ולעלות אל השכל, עין שם. ואחר כך, אפלו כשמשבר הכח המדמה בשחזור לעלות מדרגא לדרגא, אזי מתפשט שנית כח המדמה וכל הבלבולים, וצריך לחזור ולהכניעם, וההכנעה הוא על-ידי התגלות גדולות הבורא, דהינו צדקה, עין שם. וזהו פונת 'הודו לה' קראו בשמו' (דברי-הימים א טז, ח), שהוא כדי לעלות מעשיה ליצירה, על-כן מזכירין גדלת הבורא כדי להכניען; עין שם.

מלכות יין הרשעה היא בחינת כח המדמה וגר חנכה הוא השכל – השמן הדולק

[א] וזה בחינת חנכה, שהוא הארה ראשונה מכל השנה (כמו שמובא בספרים), והוא מרמזת על התחלת חנוף האדם בעבודה, וזהו לשון חנכה – שאדם מתחנף בעבודת השם יתברך, ואי

לקויטי הלכות – הלכות חנפה

אפשר להתחיל בעבודת השם יתברך, כי אם כשיש שלו מתחלה מלחמה לשבר כח המדמה כנ"ל, וזהו בחינת מלחמת יון שהיה קדם חנפה, שהיא מלכות יון הרשעה שרצו להשפיע תורת ה' ולהעבירם על חקי רצונו, שזה בחינת כח המדמה – כח הבהמיות, שמתפשט על האדם ורוצה למנעו ולהעבירו מתורת ה' חס ושלום, כמו שכתוב (דניאל ח, כא): "והצפיר השעיר" וכו'. ואחר כך כשזוכה להתגבר על מלכות הרשעה הנ"ל ולשבר כח המדמה כנ"ל, אז מתחילין להדליק נר חנפה, דהינו שזוכין לעלות אל השכל שהוא בחינת נר הדולק, כמוכא במאמר פתח רבי שמעון (בסימן ס).

ענין מוסיף והולך – שכל העבודות שמוסיף מקבלות כח מההתחלה

ובכל יום מוסיף והולך, כי אסור לעמד על מדרגה אחת, רק צריך להוסיף קדשה בנפשו בכל יום ויום, ושיהיה שכלו מוסיף והולך בכל יום ויום, וזה שמוסיפין בכל פעם על הניר הראשון והניר הראשון קים בכל הימים, כי כשמדליק בליל שני שני נרות הם כנגד לילה ראשונה ושניה, וכן בליל שלישי וכו', נמצא שהניר הראשון של לילה הראשונה הולכת עם כל הנרות של כל

לקויטי הלכות – הלכות חנכה

הלילות, זה בחינת מה שכתב רבנו (בסימן סב): שכל התחלות קשות, מחמת שהוא יוצא מהפך אל הפך, ואחר כך כל מה שהולך ומתקדש יותר, כל העבודות של כל הימים מקבלים כח מההתחלה, וכח ההתחלה הולכת עם כל הימים, בחינת תענית, בחינת שם הוי"ה באחורים, שאות הראשונה הולכת עם כל האותיות, כמו שכותבין יו"ד, יו"ד ק"י וכו', וזה בחינת גרות חנכה, שבתחלה מדליקין גר אחד, ואחר כך א"ב, ואחר כך אב"ג, נמצא, שהגר ראשון הולכת עם כל הימים, כי כל הימים מקבלין כח מן התחלת חנוף העבודה שהתחיל לעלות אף השכל שהוא גר ראשון של חנכה, ואחר כך כל מה ששכלו מוסיף והולך בכל יום – כל הימים מקבליים כח מההתחלה, כי כל ההתחלות קשות כנ"ל.

ענין אמירת הלל בחנכה

וזה שאומרים הלל בחנכה, זה בחינת שבח השם יתברך, כדי לגלות גדלת הבורא יתברך שמו, כדי להכניע כח המדמה (דף רמז עמוד ב) שמתפשט בכל פעם שרוצין לעלות מדרגא לדרגא כנ"ל.

ענין נתינת הצדקה בחנכה

לקוטי הלכות – הלכות הנכה

[ב] וְזֶהוּ בְּחִינַת הַצְדָּקָה שְׁמֵרְבִין לְתַן מַעוֹת חֲנֻכָּה לְעֲנִיִּים (מגן אברהם ארח חיים סימן תרע) – כְּדִי לְשַׁבֵּר כַּח הַמְדָמָה שֶׁבְכָל מַדְרָגָה עַל־יְדֵי הַתְגַּלּוֹת הַגּוֹנֵינִין, שֶׁהוּא בְּחִינַת גְּדֻלַּת הַבּוֹרָא שְׁנִתְגַּלִּין עַל־יְדֵי צְדָקָה כַּנ"ל.

ענין המשחק שמשחקים בחנכה

וְזֶה בְּחִינַת הַצְּחֻק שֶׁהֵיוּ נוֹהֲגִים גַּם הַקְדָמוֹנִים הַצְּדִיקִים לְשַׁחֵק בְּחֲנֻכָּה בְּמִינֵי שְׂחֻק שֶׁל הַתֵּר [אך שְׁבַעֲוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים עֲכָשְׁוּ בְּאֵין לִיְדֵי עֲבָרָה, כִּי מְשַׁחֲקִין בְּשְׂחֻק שֶׁל אֶסוּר], זֶה בְּחִינַת מַה שְׁמוֹרִידִין עֲצָמָן לְבְּחִינַת קְטָנוֹת כְּדִי לְעֲלוֹת אֶל הַמְדָרָגָה הַשְּׁנִיָּה, בְּבְּחִינַת יְרִידָה תְּכֵלִית הָעֲלִיָּה, כְּמוֹבֵא, כִּי בְּחֲנֻכָּה עוֹלִין מַדְרָגָא לְדַרְגָּא, בְּבְּחִינַת מוֹסִיף וְהוֹלֵף, כַּנ"ל.

הלכה ב

עַל־פִּי הַמַּאֲמָר 'רְאִיתִי מְנַרְת זְהָב' וְכוּ' בְּסִימָן ח'.

אֲפֹלוּ כְּשֶׁמְקַרְבִּין וּמְקַשְׂרִין לְצַדִּיק גְּמוּר, וְכוּלִין גַּם כֵּן לְעַמֵּד כְּנֶגֶד רְשָׁעִים וְלִהְתְּנֵבֵר עֲלֵיהֶם

וְהַכֵּלֵל, שֶׁעַל־יְדֵי אַרְיִכוֹת הָרוּחַ, דְּהֵינּוּ גְנוּחִי, עַל־יְדֵי זֶה מְמַשִּׁיכִין רוּחַ חַיִּים לְהַחֲסֵרוֹן, וְעַקֵּר הָרוּחַ חַיִּים מְקַבְּלִין מִן הַצְּדִיק וְהָרַב שְׁבַדוֹר, כִּי הוּא "אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ בּוֹ" (בְּמִדְבָר כו, יח),

לקוטי הלכות – הלכות הנפה

וממנו תוצאות חיים לכל אחד ואחד לכל הדבקים בו. אך יש רשעים שאינם דבקים בהצדיק, והם מקבלין אריכת הרוח מן הרב שבקלפה וכו', ומי שרוצה לעמד נגד רשעים אי אפשר לו, כי אם כשהוא צדיק גמור, דהינו שהפריש הרע מן הטוב, כי כשרוצים להכניע רשעים – צריכים לירד לתוך המדה רעה של הרשע, שהוא הצנור שלו – להכניעה ולהשפילה, ועל-ידי זה "משפיל רשעים עדי ארץ" (תהלים קמו, ו), ראשי תבות ארמ"ע [אש, רוח, מים, עפר], שהם הארבעה יסודות שמהם כל המדות וכו', עין שם. ועל-ידי תורה ותפלה מפרישין הרע מן הטוב וכו', עין שם. גם שמענו מפיו הקדוש, שאפלו כשמקרבין ומקשרין לצדיק כזה, דהינו צדיק גמור, יכולין גם כן לעמד כנגד רשעים ולהתגבר עליהם.

בכל דור עומדת עלינו מלכות הרשעה להעבירנו מחקי רצונו וחקרך

[א] וזה בחינת הנפה. כי בחנפה צריכין לעמד כנגד רשעים הרוצים למנע ולבטל מעבודת ה', כי מה שנעשה הוא שיעשה, הינו כמו שאז בזמן הנס של חנכה – עמדה עלינו מלכות יון הרשעה להשפיתנו תורתו ולהעבירנו, חס ושלום, על חקי

לקויטי הלכות – הלכות הנפה

רצונו, כמו כן נעשה זאת בכל דור ודור, שאנו צריכין בימי הנפה לעמד כנגד מלכות הרשעה שמתגברת בכל דור ודור, והם הרשעים העומדים עלינו לבטל אותנו, חס ושלום, מעבודתו יתברך שמו, ואנו צריכין להתגבר ולעמד כנגדם, ואי אפשר לעמד כנגדם כי אם על-ידי כח הצדיק כנ"ל.

כנר הנפה, אנו ממשיכין כח הצדיק שנקרא אור, על-ידי זה אנו יכולין לעמד כנגד מלכות הרשעה וזה בחינת נר הנפה. כי הצדיק נקרא 'אור', כמו שכתוב (ישעיה ג, יא): "אמרו צדיק כי טוב", ואין טוב אלא אור, כמו שכתוב (בראשית א, ד): "וירא אלקים את האור כי טוב" (סימן יט), כי זה הצדיק הוא טוב גמור, כי הפריש הרע לגמרי ונשארו כלו טוב, ועל-פן נקרא טוב, דהינו אור כנ"ל. וזה בחינת נר הנפה, שאנו ממשיכין ומקבלין כח הצדיק שנקרא אור, בחינת (משלי כ, כז): "נר ה' נשמת אדם", ועל-ידי זה הכח, דהינו על-ידי אור הצדיק שהוא בחינת טוב, כמו שכתוב (בראשית א, ד): "וירא אלקים את האור כי טוב", כנ"ל, על-ידי זה אנו יכולין לעמד כנגד מלכות הרשעה, כנ"ל. כי אי אפשר לעמד כנגדם כי אם על-ידי בחינת כלו טוב, בחינת צדיק גמור כנ"ל, כי צריכין לירד לתוך הרע

לקוטי הלכות – הלכות חנפה

שלהם לשברו ולהשפילו כנ"ל.

אנו מדליקין את הגר דוקא במקומות של אחיזת הסטרא אחרא

וזה בחינת 'מצות גר חנפה, למטה מעשרה טפחים ברשות הרבים, בטפח הסמוך לפתח' (ארח חיים, סימן תרעא סעיפים ה-ז) כי עקר אחיזת הסטרא אחרא הוא למטה מעשרה, כי 'מעולם לא ירדה שכינה למטה מעשרה' (סכה ה.), ושם עקר בחינת עולם העשייה – ששם אחיזתם, גם רשות הרבים הוא מקום הקלפות, כמובא (זהר פנחס רמד.). ושם דיקא צריכין להדליק גר חנפה, שהוא בחינת אור, שזהו בחינת שוירד כח הצדיק לתוך אחיזת הרשע להכניעה ולהשפילה, שעל ידי זה אנו מתגברין עליו כנ"ל, ועל-כן הוא בטפח הסמוך לפתח – כי אחיזתם הוא רק בבחינת הפתח, כי בפנים אינם יכולין לכנס, רק אצל בחינת הפתח – שם הם אורבים לנק, בבחינת לפתח חטאת רבין. ועל-כן נצטוינו לעשות מזוזה אצל הפתח – לגרש הקלפה העומדת אצל הפתח דיקא, כמובא בזהר הקדוש (ואתחנן רסה.), ועל-כן אנו מדליקין גר חנפה סמוך לפתח, להכניעם ולשברם במקום אחיזתם כנ"ל.

גר חנפה – כח המשכת הרוח חיים, דהיגו אריכת הנשימה של הצדיק

לקוטי הלכות – הלכות הנפה

[ב] גם נר הנפה מרמז על הרוח חיים של הצדיק, שעל-ידי זה מתגברין כנגדם אם הוא צדיק גמור, כי על-ידי אריכות הנשימה, על-ידי זה הוא **דרמנ עמוד א** קיום השכל, כי השכל הוא בחינת פתילה הדולקת על-ידי השמנים שבגוף, ועקר קיום השמנים שבגוף על-ידי הנשימה, כי 'אלמלא כנפי ראה דנשבין על לבא הוי לבא אוקיד כל גופא' (תקוני זהר תקון יג, כח.), וזה בחינת "נר ה' נשמת אדם" – שעקר קיום נר ה', דהינו השכל, הוא על-ידי הנשימה, שעל-ידי הנשימה, שהוא אריכת הרוח של קנה הראה, אזי הראה מנשב על הלב ומקרר חמימות הלב, ואזי מתקמים השמנים שבגוף ואינם נשרפים מחמימות הלב, ואזי עולים השמנים אל המוח ומתקיים השכל, שהוא נר ה' הדולק על-ידי השמנים שבגוף כנ"ל. וכמבאר כל זה באר היטב במאמר פתח רבי שמעון ואמר עת לעשות לה' (בסימן ס, עין שם). וזהו בחינת נר הנפה – שאנו מדליקין נר של שמן, זה בחינת נר ה' וכו', וזהו בחינת כח המשכת הרוח חיים, דהינו אריכת הנשימה של הצדיק. כי הדלקת הנר בחינת נר ה', זהו בחינת אריכת הנשימה, כי על-ידי אריכת הנשימה דולק נר ה', כנ"ל,

לקוטי הלכות – הלכות חנכה

ועל-ידי אריכת הנשימה של הצדיק אנו עומדין כנגד הרשעים, כנ"ל.

כשמלכות הרשעה מתגברת על ידי אריכות הרוח מטמאים כל השמנים שבגוף

[ג] וזהו בחינת הנס של חנכה, כי מלכות יון הרשעה טמאו כל השמנים ומצאו צלוחית של שמן שהיה חתום בחותמו של כהן-גדול ולא היה בו להדליק רק יום אחד, ונעשה נס ודלק שמונה ימים וכו' (שבת כא:). כי מלכות הרשעה כשמתגברים על-ידי אריכת הרוח שלהם, שהוא בחינת רוח סערה וכו', כמבאר שם, אזי הם מטמאים כל השמנים שבגוף, כי עקר קיום השמנים שבגוף על-ידי אריכת הנשימה, ועל-כן כשהנשימה הוא מן הקדשה - אזי כל השמנים שבגוף קדש, ולהפך כשמתגבר, חס ושלו, הרוח והנשימה דקלפה, אזי הם מטמאים, חס ושלו, כל השמנים שבגוף שקיומם על-ידי הנשימה כנ"ל, כי באריכת הנשימה שלהם הם בולעים ממש את מי שאינו צדיק גמור, בבחינת צדיק ממנו בולע (כמו שמבאר שם), ועל-כן הם מטמאין, חס ושלו, כל השמנים שבגוף, שהם השמנים של השכל, על-ידי שמתגבר, חס ושלו, על-ידי הרוח והנשימה שלהם.

לקוטי הלכות – הלכות הנפה

הכניעת מלכות הרשעה היא על ידי הצדיק, בחינת כהן איש חסד

ואחר כך כשגברו עליהם מלכות בית חשמונאי ונצחום, מצאו צלוחית של שמן וכו' – הינו שמצאו אחר כך עקר הכח שמשם התגברו על מלכות הרשעה, הינו כי עקר הכח שעל ידו מתגברין על מלכות הרשעה הוא כח הצדיק, דהינו אריכת הנשימה דקדושה שמקבלין מן הצדיק, שעל ידו השמנים של השכל קדש כנ"ל. וכהן גדול זה בחינת הרב דקדושה, כי הוא גדול מאחיו, בחינת רב, וכמו שכתוב (מלאכי ב, ז): "כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו", ודרשו רבותינו ז"ל (מועד קטן יז): 'אם הרב דומה למלאך ה' צבאות וכו', נמצא שכהן הוא בחינת רב, והוא בחינת "רב חסד", כי כהן הוא איש חסד. וזהו שמצאו שמן שהיה חתום בחותמו של כהן הגדול – דהינו שמן קדש של השכל הנמשך על-ידי אריכות הנשימה של הצדיק, שהוא בחינת כהן-גדול שהיה חתום בחותמו, דהינו שהיה חתום בקדושה בלי מגע זר, כי הצדיק הוא כלו טוב ואין להרע שום אחיזה בו, ואין יכלת למלכות הרשעה לטמא, חס ושלום, שמן של הצדיק גמור על-ידי אריכות הרוח שלהם, כי צדיק גמור

לקויטי הלכות – הלכות הנפה

אינו בולע, ועל-ידי זה הפח של הצדיק, דהינו אריכת הנשימה של הצדיק, שהוא בחינת שמן קדש, כנ"ל, על-ידי זה מתגברים כנגד מלכות הרשעה כנ"ל, כי על-ידי זה יכולין לכנס לתוך המדה רעה של הרשע – להכניעה ולשברה, ועל-ידי זה מכניעין אותו כנ"ל.

כל פונת הבריאה היתה שתתגלה מלכותו בכל העולמות

וזהו ולא היה בו אלא להדליק יום אחד ונעשה גם ודלק שמונה ימים, כי טוב הצדיק הוא בחינת 'כלו טוב', וכלו טוב זה בחינת יום אחד, כמו שכתוב (בראשית א, ה): 'ויהי ערב ויהי בקר יום אחד', ופרש רש"י, שהיה הקדוש ברוך הוא יחיד בעולמו, ואפלו מלאכים לא נבראו עדין וכו', וכש'הקדוש ברוך הוא יחיד בעולמו, הינו קדם הבריאה, זה בחינת כלו טוב, כי שם הוא כלו טוב בודאי, אף עקר התכלית הוא כשאחרי ההויה, כשיש הויה בעולם, ואז יש אחיזה להרע, כשמבררין ומוציאין הטוב מן הרע ונתהפך רע לטוב, ואז נתגלה מלכותו בכל העולמות, אפלו בעולמות התחתונים, בחינת (תהלים קג, יט): 'ומלכותו בכל משלה', זהו עקר התכלית והשלמות, שבשכיל זה היתה פונת

לקויטי הַלְכוֹת – הַלְכוֹת הַנְּכָה

הַבְּרִיאָה, כִּידוּעַ (סימן מט). וְאִזְ אַחַר הַהוּיָה כְּשִׁמְעֵלִין הַטוֹב מִן הָרַע, אִזִּי נַעֲשֶׂה שֵׁם שְׁלָם, כְּכִיכּוֹל, בְּחִינַת "ה' אֶחָד וְשִׁמוֹ אֶחָד", שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁמוֹנָה יָמִים, בְּחִינַת **דְּרָה רַמְג עֲמוּד ב'** שְׁמוֹנָה אוֹתִיּוֹת שֶׁל הַשְּׁנַי שְׁמוֹת יֶאֱקֻדוּנָהּ.

תְּכֵלִית הָאֲחֻדוֹת – כְּשִׁנְתַּגְּלָה יְחֻדוֹ אֶפְלוּ בְּעַמֶּק הָרַע, שְׁכַלְם יְעִידוֹן וְיִגִּידוֹן כִּי ה' אֶחָד וְשִׁמוֹ אֶחָד

וְזֶהוּ תְּכֵלִית הָאֲחֻדוֹת – כְּשִׁנְתַּגְּלָה יְחֻדוֹ וְאֲחֻדוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל הָעוֹלָמוֹת הַתְּחֻתוֹנִים, אֶפְלוּ בְּעַמֶּק הָרַע, שְׁכַלְם יְעִידוֹן וְיִגִּידוֹן כִּי ה' אֶחָד וְשִׁמוֹ אֶחָד, כִּי נִתְהַפֵּךְ הָרַע לְטוֹב עַל-יְדֵי הַצְּדִיקִים שֶׁבְּכָל דּוֹר, זֶה בְּחִינַת וְנַעֲשֶׂה גַם וְדַלֵּק שְׁמוֹנָה יָמִים", לְשׁוֹן (יִשְׁעִיָּה מֵט, כב): "אָרִים נְסִי", הִינּוּ עַל-יְדֵי שְׁמַרְיָמִין מְדַרְגּוֹת הַתְּחֻתוֹנוֹת אֶל הַקְּדוּשָׁה, עַל-יְדֵי שְׁמִבְרָרִין הַטוֹב מִן הָרַע, שֶׁזֶהוּ עֶקֶר הַנֶּסֶם שֶׁל הַנְּכָה – לִירֵד לְתוֹךְ הָרַע שֶׁל הָרָשָׁע, לְהַכְנִיעוֹ וּלְשַׁבְּרוֹ, וְאִזְ מוֹצִיאִין מִשָּׁם כָּל הַנִּיצוּצוֹת הַקְּדוּשָׁה וְכָל הַטוֹב שֶׁהָיָה שָׁם, וְאִזִּי נַעֲשֶׂה בְּחִינַת שְׁמוֹנָה יָמִים, בְּחִינַת "ה' אֶחָד וְשִׁמוֹ אֶחָד", כִּנּוּ"ל. כִּי עוֹלָה הַטוֹב מִן הָאֲרָבָעָה יְסוּדוֹת וּמִתְחַבֵּר בְּשִׁרְשׁוֹ, שֶׁהוּא בְּחִינַת אַרְבַּע אוֹתִיּוֹת הוּיָה, וְאִזְ נִתְיַחַד שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ, בְּחִינַת "ה' אֶחָד וְשִׁמוֹ אֶחָד", שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁמוֹנָה אוֹתִיּוֹת, בְּחִינַת שְׁמוֹנָה

לקויטי הלכות – הלכות חנפה

ימים, כנ"ל.

שמונת ימי המילה מרמזות שיעבר האדם דרך הרע ויבררו

[ד] וזה בחינת שמונה ימי מילה, כי הקדוש ברוך הוא לא ברא את האדם מהול (תנחומא תזריע ה), כקשיות האפיקורסים, והטעם הוא, כדי שיעבר האדם דרך הרע, ואחר כך מכניעין אותו וחותכין הערלה שהוא הרע, ואז יש יתרון האור מן החשך (קהלת ב, יג), 'מן החשך' דיקא, כי כשמפכין חשך לאור, רע לטוב – זהו תכלית השלמות, כנ"ל, ואז נעשה בחינת שמונה ימי מילה, שנכללין כל השמונה ימים בקדשה, בבחינת ח' אותיות הנ"ל, בחינת "ה' אחד ושמו אחד", כנ"ל.

ענין קריאת ההלל וקריאת קרבנות המזבח – לברר הטוב מן הרע

[ה] וזה בחינת קריאת ההלל וקריאת התורה של חנפה, זה בחינת תורה ותפלה, שעל ידו מבררין הטוב מן הרע, כי הלל הוא תפלה, ואחר כך קוראין בתורה, כי על-ידי התורה מבררין הטוב מן הרע (כמו שמבאר שם). ועל-כן קוראין חנפת המזבח, כי חנפת המזבח הוא לטהר את המזבח מאחיזת הרע, כי עקר אחיזת הסטרא אחרא הוא מפגם המזבח [כמבאר במקום אחר

לקוטי הלכות – הלכות חנפה

(בסימן יז), ועל-כן באו הקרבנות של חנכת המזבח לטהרו ולקדשו מאחיזת הרע, כמו שכתוב בחנכת המזבח של לעתיד (יחזקאל מה, כ): "וכפרתם על המזבח מאיש שוּגָה ומפתי", הינו שצריכין לחנכו כדי לטהרו מאיש שגָה ופתי, דהינו הסטרא אחרא הנאחזת בו, נמצא, שחנכת המזבח הוא להכניע הרע, לברר הטוב מן הרע. ועל שם זה נקרא חנוך, בחינת חנוך – מט"ט (תרגום יונתן בראשית ה, כד), שהוא כלול מששה סדרי משנה, אסור והתר וכו' (זהר משפטים קטו), שזהו בחינת הברור שצריכין לברר הטוב מן הרע, התר מן אסור וכו', ועל-כן קורין חנכת המזבח בחנפה – כי הוא בחינת ברור הטוב מן הרע, שזהו בחינת חנפה, כי על-ידי זה מתגברין על מלכות הרשעה ומכניעין אותן, בבחינת "משפיל רשעים עדי ארץ", ואז נתגדל ונתקדש שמו יתברך, בבחינת ה' אחד ושמו אחד, כנ"ל:

עקר כוונת נר חנפה להמשיך אור הקדושה למטה, לבחינת ששת ימי החל, להכניע הרע ולברר הטוב [ו] וזהו שמדליקין נר חנפה עד שתכלה רגל מן השוק (ארח חיים סימן תרעב), הינו להעלות כל המדרגות התחתונות שהם רגלי הקדושה המלכשין ומשתלשלין במקומות החיצונים, שהם

לקוטי הלכות – הלכות חנכה

בחגיגת שוק, בחגיגת רשות הרבים, והדלקת נר חנכה הוא להעלות הקדשה מן הסטרא אחרא כנ"ל, כי זה עקר כוננת נר חנכה להמשיך אור הקדשה למטה, לבחינת ששת ימי החל, להכניע הרע ולברר הטוב. ברוך ה' לעולם, אמן ואמן.

הלכה ג

על-פי המאמר 'מי האיש החפץ חיים', בלקוטי הראשון בסיומן ל"ג, עיין שם כל המאמר בלו.

אין שום יאוש בעולם כלל, כי בכל מקום יכולין למצא השם יתברך והתורה ולהתקרב אליו

והכלל, שהשם יתברך בכל מקום, פי 'מלא כל הארץ כבודו' (ישעיהו ו, ג), ואיהו ממלא כל עלמין וכו', על-בן אין שום יאוש בעולם כלל, כי בכל מקום יכולין למצא השם יתברך והתורה ולהתקרב אליו, והעקר על-ידי הצדיק הדור האמתי שפפה את יצרו, והוא דומה למלאך ה' צבאות ממש, ועל-ידי זה, בכל מקום שהוא מסתכל ורואה מדות רעות ותאוות רעות וכיוצא, תכף נופל ונתבטל הרע ששוכן על הטוב, כי הרע החופה על הטוב נתבלבל ונופל לגבי הצדיק האמת שפפה את יצרו הרע וכו', (עיין שם כל זה היטב), פי יש ימי-טוב וימי רע וכו', (עיין שם כל זה

לקוטי הלכות – הלכות הנפה

(היטב).

הצדיק יכול לבנות אותיות התורה על ידי שהימי רע נכנעים אליו

נמצא, שהצדיק יכול לבנות אותיות התורה מכל דבר שפעולם, כי אפלו התורה שהיתה שרויה ומתפסה בין העפויים והרשעים שאין אדם יודע ממנה, הוא יכול להוציא **(דף רמד עמוד א)** אותה ולבנותה מחדש על-ידי שהימי-רע נכנעין ונופלין נגדו, ונתגלה בחינת הימי-טוב, שהוא בחינת התורה שנתגלה מתוך הלבושין והצמצומים, ואזי נתוסף בהטוב הזה אור רב מלעלא, כי מתחלה כשהיה הטוב מכסה בין הקלפות – לא היה נמשך עליו אור רב כי אם כדי חינונו בצמצום, כדי שלא ינקו הקלפות יותר מדאי, אבל עכשיו כשנתבטל הרע והקלפות ונתגלה הטוב בעצמו, אזי נתוסף ונמשך עליו אור רב מלעלא וכו', ועל-ידי זה שנתגלה התורה, הוא זוכה לשלום וכו', בחינת (תהלים נו, יא): "בה' אהלל דבר באלקים אהלל דבר", הינו בין בטיבו בין בעקו – ימצא בו השם יתברך וכו'.

על ידי שמקשר לבו לדעתו יכול לטעם אור האהבה שבדעת

ובהתורה יש נגלה ונסתר, והנסתר הוא בחינת אורייתא דעתיקא סתימאה, בחינת אהבה שבדעת וכו', כי יש אהבה שבמימים

לקויטי הלכות – הלכות חנפה

שהוא בזמן ובמדות וכו', ויש אהבה שהוא בדעת, שהוא בחינת סתרי תורה, פנימיות התורה וכו', וכל אדם יכול לטעם טעם אור האהבה הזאת אפלו בזמן ובמדות, על-ידי שמקשר לבו לדעתו, שיהיה לבו ברשותו וכו', וכל אחד לפי מדרגתו יש לו בחינת אהבה שבזמן ואהבה שבדעת וכו', כי אהבה שבדעת שבמדרגה התחתונה הוא בחינת אהבה שבזמן במדרגה העליונה וכו' וכו'.

(עי' שם כל זה היטב היטב):

כשמלכות הרשעה מתגברת ואינה מניחה לעסק בתורה, התקון הוא על ידי הצדיק

[א] וזה בחינת חנפה שמצותה בשמן להדליק נר חנפה. כי בימי מתתיהו גברה מלכות יון הרשעה על עמך ישראל – להשכיחם תורתך ולהעבירם על חקי רצונך, ורצו לבטל את ישראל מכל התורה, והנס היה על-ידי הפהן הגדול, כי כשמלכות הרשעה, שהוא הסטרא אחרא, מתגברין על ישראל בכלל או בפרט, ואין מניחין את ישראל לילך בדרכי ה' באמת, לעסק בתורה ומצוות, ורוצים להשכיח ולהעלים התורה לגמרי, חס ושלום, ולפעמים מתגברים, חס ושלום, מאד מאד, עד שהטוב שיש בישראל בכל אחד ואחד נתעלם לגמרי, עד שאין יודעים כלל איך להתעורר

לקויטי הלכות – הלכות הנפה

עצמו לשוב להשם יתברך באמת, אזי עקר התקון הוא רק על-ידי הצדיק הדור האמת, כי על-ידי שזוכין להתקרב להצדיק האמת, אזי כשהצדיק האמת עוסק עמו ומדבר עמו ורואה מעשיו ומדותיו, אזי הרע נתבטל ונתבלבל לגמרי כנגד הצדיק האמת שפכה את יצרו והכניע הימירע, ואזי הרע נופל והטוב נתגלה אפלו מעמקי עמקי הקלפות (כמבאר היטב במאמר הנ"ל), כי הצדיק יכול לבנות התורה ולגלות הטוב מכל אדם שבעולם, אפלו אם הוא במקום שהוא.

הצדיקים גברי כח יכולים לבנות התורה מכל דבר

וזה היה תקף הנס של הנפה, שמלכות הרשעה חשבה שעל-ידי שהתגברו על ישראל לבטלם מתורה ומצוות, על-ידי זה אין להם תקומה, חס ושלום, מאחר שעקר חיותינו וכחנו הוא רק מהתורה והמצוות, אבל השם יתברך הפליא חסדו עמנו ושלח לנו אז את מתתיהו כהן-גדול, וחבריו הכהנים שהיו גבורי כח, וגבורתם היה מן הקדשה, על-ידי שזכו להתגבר על יצרם, שעל-ידי זה זכו לגבורתם הגדולה, כי היו צדיקים גדולים מאד, ועל-ידי שהיו גבורי כח, בחינת (תהלים קג, כ): "גברי כח עשי

לקוטי הלכות – הלכות חנכה

דברו", הנאמר במאמר הנ"ל, על-ידי זה זכו להכניע ולהשפיל ולבטל מלכות יון הרשעה, כי הרע נפל נגדם והיו יכולין לגלות הטוב, דהינו התורה, אף בזמן שישראל בטלים מן התורה והמצוות, על-ידי התגברות מלכות הרשעה, כי הצדיקים גברי כח יכולים לבנות התורה מכל דבר כנ"ל, כי הוא מפשיט את הימי-טוב מן הלבושים והצמצומים של הימירע על-ידי שכפה את הימירע על-ידי כפית היצר וכו', ואזי נתוסף בהטוב אור רב מלעלא, כי מתחלה לא היה מאיר כל כך וכו' כנ"ל.

על ידי נר חנכה אנו זוכים לגלות אור התורה אפילו במקומות החיצונים

וזה בחינת נר חנכה שאנו זוכין עכשיו להמשיך ולגלות אור התורה גם למטה מעשרה טפחים, ששם יש אחיזת החיצונים, כידוע (פרי עץ חיים, חנכה, פרק ד). ועכשיו, על-ידי הכח של הצדיקים גברי כח עשי דברו, שהם מתתיהו ובניו, על-ידי זה נכנע ונופל הרע, הינו הימירע, הינו אחיזת החיצונים, ונתגלה הטוב, הינו הימי-טוב גם למטה, עד שאנו יכולין לבנות את התורה ולגלות אור בכל מקום. ועל-כן מצות נר חנכה הוא בחוץ – ברשות הרבים, מדינא (ארח חיים סימן תרעא סעיף ה), כי רשות הרבים הוא

לקויטי הלכות – הלכות הנפה

מקום אחיזת הסטרא אחרא, שהוא בחינת רשות הרבים, כידוע (זהר פנחס רמד), אבל עכשיו גם שם נתגלה אור התורה, כי הרע, הינו הימירע, נופל על-ידי כח הצדיקים גברי כח כנ"ל, ונתגלה הטוב, דהינו התורה, בכל מקום, ואזי נתוסף בו אור רב **דף רמד** **עמוד ב** מלעלא.

על ידי שבונים את התורה שהיתה מלבשת – נתוסף אור יותר לעלא

וזה בחינת אור הנרות של חנכה. כי המדליק צריך להדליק עד שתהא שלהבת עולה מאליה, כי כשמגלין אור התורה למטה, ובונין ועושין את התורה שהיתה מלבשת ומסתרת במדור הקלפות, אזי נתוסף בה אור רב מלעלא כנ"ל. וזה בחינת גר חנפה מוסיף והולך, כי מעלין בקדש – כי בכל פעם שמתגלה התורה יותר, נתוסף אור יותר מלעלא, בבחינת "לשמע בקול דברו", כנ"ל.

עקר התגלות התורה והקנעת הימירע הוא על-ידי הצדיק והרב האמת שבדור

ועל-כן היה עקר הנס על-ידי הכהן-גדול, כי הרב, שהוא הצדיק, נקרא בשם כהן, כמו שכתוב (מלאכי ב, ז): "כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו כי מלאך ה' צבאות הוא,

לקוטי הלכות – הלכות הנפה

וּדְרָשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (מועד קטן יז.): 'אם הרב דומה למלאך ה' צבאות וכו' (כמובא זה במאמר הנ"ל). כי כהן הוא בחינת חסד, בחינת אהבה, שהוא בחינת התורה שהרב מגלה, שהוא בחינת אהבה, כי בכל התורה כלה מלבש אהבתו יתברך (כמבאר במאמר הנ"ל), אבל העקר התגלות התורה והכניעת הימירע הוא על-ידי הצדיק והרב האמת שבדור, שזכה לבחינת אהבה שבדעת, כמבאר במאמר הנ"ל.

על ידי שהצדיק כפה את יצרו אין להרע שבימי רע שום שליטה עליו

כי הכל אחד, כי על-ידי שהצדיק הוא גבור כח שכפה את יצרו, ועל-ידי זה היה לבו ברשותו וקשר לבו לדעתו, ועל-ידי זה זכה שקבלו המדות שפלב אור האהבה שבדעת, ועל-ידי זה זכה לאהבה שבדעת (כמבאר שם בסוף המאמר הנ"ל) – ומחמת זה דיקא הוא יכול להכניע ולכפות את הימירע, שבכל מקום שהוא רואה ומסתכל – נופל הרע ונתגלה הטוב, כי הרע נתבטל נגדו. כי עקר אחיזת הרע הוא רק למטה, בזמן ובמדות, ושם יש ימירע טוב וימירע, ועל-כך יש להם אחיזה שם, אבל למעלה, בבחינת אהבה שבדעת, בחינת סתרי תורה – שם אין להם שום אחיזה

לקויטי הלכות – הלכות הנפה

כלל, ועקר אחיזתם למטה, חס ושלום, הוא רק מחמת שאין זוכין שתתקשר האהבה שבימים עם האהבה שבדעת ותקבל אור משם, על-ידי שאין מתגבר שיהיה לבו ברשותו ואינו מקשר לבו לדעתו, אזי הוא, חס ושלום, בחינת (משלי טז, כח): "נרגן מפריד אלוף", ונפרד, חס ושלום, האהבה שבימים, בחינת הימי-טוב, מהאהבה שבדעת, ואזי, חס ושלום, מתגברין הימירע ויונקים מהם ומכסים עליהם כנ"ל, אבל הצדיק שכפה את יצרו וזכה שיתקשרו ויכללו הימי-טוב, בחינת אהבה שבימים, לבחינת אהבה שבדעת, כי לבו ברשותו, כנ"ל. על-כן אין להרע שום שליטה נגדו, על-כן נופל ונתבטל הרע נגדו, כי אין להימירע שום שליטה ואחיזה כלל בבחינת אהבה שבדעת, ואפלו בבחינת האהבה שבימים – אין להם שום שליטה כשהיא מקשרת ונכללת עם האהבה שבדעת.

אור האהבה שבדעת שנתגלה על-ידי הצדיק האמת שהוא אור רב מלעלא

ועל-כן תקף כשהצדיק האמת מכניע אצל הרשעים הימירע בכחו הגדול, ומגלה בחינת הימי-טוב, נתוסף בהם מיד אור רב מלעלא, כנ"ל, וזהו בעצמו בחינת אור האהבה שבדעת

לקוטי הלכות – הלכות הנפה

שנתגלה על-ידי הצדיק האמת שהוא אור רב מלעלא, כי משם עקר האור, כי תכף כשהצדיק מכניע הימירע ומגלה הימירע טוב, אזי נתקשר תכף הטוב, שהיא בחינת האהבה שבמימים, עם שרשו, שהוא האהבה שבדעת, שעל-ידי זה נתבטלה אחיזת החיצונים לגמרי, כנ"ל, וזה בעצמו בחינת אור רב מלעלא כנ"ל [והבין הדברים היטב].

הצדיק שזכה לאהבה שבדעת הוא בחינת כהן-גדול שדיקא על ידו הנס

[ב] ועל-כן זה הצדיק שיש לו זה הכח, כי זכה לאהבה שבדעת, הוא בחינת כהן-גדול, שהוא בחינת אהבה העליונה שבדעת, שהוא בחינת אהבה גדולה, בחינת כהן-גדול, ועל-כן על ידו דיקא ה'יה עקר הנס של חנכה. כי היונים – שהם מלכות הרשעה, טמאו כל השמנים – שהוא בחינת הדעת, הינו בחינת הדעת והתורה המלבש למטה, ששם יש ימירע טוב וימירע, וגם שם הוא בחינת דעת שהוא תורה, כי הדעת מתפשט בכל הימים והמדות, ומחמת שיש שם ימירע טוב וימירע, על-כן בעת התגברותם טמאו כל השמנים – שהוא בחינת הדעת והתורה של הימירע טוב, על-ידי אחיזת הימירע כנ"ל. וכשגברו מלכות בית

לקוטי הלכות – הלכות הנפה

השמונאי ונצחום, נעשה נס ומצאו צלוחית של שמן שהיה חתום בחותמו של כהן-גדול – זה בחינת (שמות ל, כה): "שמן משחת קדש", הינו הדעת העליון ששם האהבה שבדעת, שהוא בחינת סתרי תורה, שהוא בחותמו של כהן-גדול, כי אין מי שיזכה לזה כי אם בחינת הכהן הגדול, שהוא בחינת האהבה העליונה שבדעת.

הנס של חנכה היה שנתגלה אור הדעת שיתגלה רק לעתיד

ועל-ידי השמן החתום הזה של הכהן-גדול, שהוא בחינת סתרי תורה, בחינת אור האהבה שבדעת, על-ידי זה נעשה נס, כי **נר** **רמה עמוד א** לא היה בו להדליק כי אם יום אחד – כי אור הדעת הזה לא יתגלה כי אם לעתיד לבא, שהוא בחינת (זכריה יד, ז): "יום אחד הוא יודע לה' וכו', [כמבאר במאמר הנ"ל]. ונעשה נס ודלק שמונה ימים – כי על-ידי כח הצדיקים גבורי כח המתגברין על יצריהון, על-ידי זה הם ממשיכין אור האהבה שבדעת, עד שיאיר אור האהבה שבדעת באהבה שבפנים ובמדות, כי לבם ברשותם, ומקשרים הימים והמדות שבלב לאור האהבה שבדעת, ומקבלין הימים והמדות אור משם,

לקויטי הלכות – הלכות הנפה

שעל-ידי זה זוכין לטעם אור האהבה שבדעת גם בזמן ובמדות. וזהו בחינת הנס הנ"ל של הנפה, שהשמן של כהן-גדול, שהוא בחינת האהבה שבדעת, כנ"ל, שעקר הארתו הוא רק לעתיד לבא, בחינת "יום אחד הוא יודע לה" וכו', כנ"ל, שזהו בחינת שלא היה בו להדליק פי אם יום אחד כנ"ל, ונעשה גם ודלק שמונה ימים. כי אור האהבה שבדעת, שהוא בחינת יום אחד, האיר באהבה שבמימים, שהם שבעת ימי בראשית, שזהו הדלקת גרות הנפה שמונה ימים, כדי שתאיר אור האהבה שבדעת בתוך השבעה ימים, שהם בחינת שבע מדות, בחינת "מדות ימי", כנ"ל.

שמונת ימי הנפה הם כנגד שמונה הזאות של הכהן-גדול ביום-הכפורים

[ג] וזה בחינת ההזאות של הכהן-גדול ביום-הכפורים לפני ולפנים ובהיכל, שהיו אחת למעלה ושבע למטה (יומא פ"ק ה, משנה ג), כדי שיאיר אור האהבה שבדעת, שהוא בחינת אחת למעלה, בשבע שלמטה, שהם בחינת שבע מדות שבעה ימים, שהוא בחינת אהבה שבמדות וזמן, כי שמעתי ששמונת ימי הנפה הם כנגד שמונה הזאות של הכהן-גדול ביום-הכפורים, הינו כנ"ל,

לקוטי הלכות – הלכות הנפה

ועל-כן היה מונה ההזאה הראשונה שלמעלה עם כל השבע שלמטה, כמו שאומרים: אחת, אחת ואחת, אחת ושתים וכו', כדי שיאיר אור דלעלא, בחינת האהבה שבדעת, בחינת אחת למעלה, בשבע שלמטה, בבחינת שבעה ימים ומדות, כנ"ל.

הכהן גדול - בחינת אהבה גדולה העליונה, נכנס ביום הכפורים לפני ולפנים למקום הארון והלוחות, בחינת הדעת עליון

[ד] כי הכהן גדול, שהוא בחינת אהבה גדולה העליונה, היה נכנס ביום הכפורים לפני ולפנים אל מקום הארון והלוחות, שהוא בחינת הדעת עליון, כי הבית המקדש בכלל הוא בחינת דעת, כמו שכתב רבנו ז"ל, כמה פעמים (סימנים ו, פא), כמו שאמרו רבותינו ז"ל (ברכות לג): 'כל מי שיש בו דעה כאלו נכנה בית המקדש בימיו'. אך גם בבחינת דעת יש כמה וכמה מדרגות, [כמו שכתב רבנו ז"ל במאמר הנ"ל], כי בחינת אהבה שבדעת שבמדרגה התחתונה, הוא בחינת אהבה שבימים, במדרגה העליונה, ועל-כן היה בבית המקדש עצמו כמה וכמה קדושות, בחינת כמה מדרגות, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (כלים א, ו-ט): 'עזרת ישראל מקדשת ממנו וכו', מקום דריסת רגלי הכהנים

לקוטי הלכות – הלכות הנפה

מקדש ממנו וכו', בין האולם ולמזבח וכו', ההיכל וכו', עד לפני ולפנים מקדש ממנו – שאין נכנס לשם אלא הכהן גדול ביום הכפורים'. כי שם תכלית הקדשה, תכלית הדעת עליון, ושם היה עומד הארון והלוחות שקבל משה רבנו, עליו השלום, מידיו של הקדוש ברוך הוא, ושם עקר אהבתן של ישראל עם אביהם שבשמים, בחינת "בין שדי ילין" (שיר השירים א, יג), שהם בידי הארון (ברש"י), ששם היה נותן הכהן גדול הקטרת על האש ביום הכפורים, ושם הזה את ההזאות אחת למעלה ושבע למטה לכפר על כל ישראל.

הכהנים הם בחינת הצדיקים שומרי הברית וכל הכפרה תלויה בהם

כי כל הכפרות על כל החטאים תלויים בכהנים שהיו מקריבים הקרבנות על ישראל, כי הכהן איש חסד (זהר נשא קמה:), הוא בחינת גבור כח, כי הכהנים היו אנשי חיל גבורים גדולים, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (קהלת רבה יב, ז), כי עקר הפהנה זכו על ידי קדשת הברית, כמו שכתוב (דברים לג, ט): "כי שמרו אמרתך ובריתך ינצרו", שזה בחינת גבורי כח הנ"ל – אלין אנון דמתגברין על יצריהון, כי עקר ההתגברות על יצרו הוא רק

לקויטי הלכות – הלכות הנפה

בתארה זו, ועל-כן מחמת שהכהן איש חסד, הוא בחינת גבור כח שכפה את יצרו וזכה לאהבה שבדעת, בחינת "כי שפתי כהן ישמרו דעת", שהם בחינת הצדיק האמת כנ"ל, כי הפהנים בכלל הם בחינת אהבה שבדעת כנגד כלל ישראל, על-כן כשאחד מישראל נפל באיזה חטא, חס ושלום, היה מביא קרבן אל הכהן, והיו סומכים על הקרבן ומתודים כל עוונותיהם, ועל-ידי זה נמשכו כל העוונות על הבהמה של הקרבן, וכשלקחה הכהן להקריבה, היה תקף נופל ונכנע ונתבטל הרע, שהם החטאים והעוונות, ונתגלה ונתברר בחינת הימי-טוב, בחינת התורה שהיתה נסתרת שם, כי הרע נפל ונתבטל כנגד הכהן איש חסד, שהוא בחינת גבור כח, בחינת הצדיק שזכה לכפות את יצרו וכו' כנ"ל, ועל-כן היתה עקר הפירה בבית-המקדש, כי שם הוא בחינת דעת, בחינת אהבה שבדעת, שעל-ידי זה עקר הכח של **דחמה עמוד ב** הצדיק להכניע הרע ולבטלו מישראל, על-ידי שזכה לבחינת אהבה שבדעת וכו' כנ"ל.

ענין שדוקא כהן גדול היה עובד ביום הכפורים, כי לפי גדל הכפירה צריך צדיק גדול ביותר

וכל מה שאריכין כפירה גדולה ביותר צריכין שיתעסק בו צדיק

לקוטי הלכות – הלכות הנפה

גדול ביותר, כדי שיוכל להמשיך אור האהבה שבדעת העליון יותר, ועל-כך, ביום-הכפורים שאז צריכין כפרה על כל העוונות על כלל ישראל, על-כך כל העבודות של יום-הכפורים לא היו כשרים אלא בכהן גדול, שהוא בחינת הצדיק הגדול שיש לו כח לכנס לפני ולפנים – להמשיך משם אור האהבה שבדעת העליון מאד, ועל-ידי זה היה מכפר על כל ישראל, כי היה לו כח להכניע ולבטל כל הרע של כל העוונות של כל ישראל ולגלות הטוב, הינו הימי-טוב, ולהאיר בו אור רב מלעלא, בחינת האהבה שבדעת, שזהו בחינת אחת למעלה ושבע למטה וכו', כנ"ל.

עקר ההלל, כשזוכין למצא את השם יתברך בכל מקום, בין בטיבו בין בעקו

[ה] וזה בחינת ההלל של הנפה – זה בחינת "בה" אהלל דבר באלקים אהלל דבר" הנאמר במאמר הנ"ל, שהוא בחינת שלום שזוכין על-ידי התורה שמגלין ובוגין מעמקי הקלפות על-ידי כפית היצר וכו' [פמבאר שם, עין שם], כי זה עקר ההלל, כשזוכין למצא את השם יתברך בכל מקום, בין בטיבו בין בעקו וכו', בחינת (תהלים יח, ד): "מהלל אקרא ה' ומן איבי אושע",

לקוטי הלכות – הלכות הנפה

בחינת (שם קיח, ה): "מן המצר קראתי יה וכו'", שזהו בחינת "בה' אהליל דבר באלקים אהליל", שזה עקר ההליל, כנ"ל.

הצדקה שנותנים לעני הגון הוא בנין התורה ומכניעים בזה את ימי הרע

[ו] וזה בחינת הצדקה שנוהגין לתן בחנפה (מגן אברהם ארח חיים סימן תרע). כי עקר העניות, חס ושלום, הוא מחמת התגברות הימיר-רע על הימיר-טוב, שהוא בחינת פגימת הלבנה, שמשם העניות, שהוא בחינת התגברות שבע שני הרעב על שבע שני השבע, חס ושלום, בבחינת (משלי טו, טו): "כל ימי עני רעים". וזה שנותן צדקה לעני הוא בחינת צדיק, בחינת (תהלים לו, כא): "צדיק חונן ונותן", והוא מכניע הימיר-רע מן העני, ונתגלה בחינת הימיר-טוב, בבחינת (תהלים קיב, ו): "טוב איש חונן ומלוה יכלכל דבריו", בחינת "עשי דברו" הנ"ל. ועקר הצדקה הוא לתן לעני הגון העוסק בתורה ומצות, להיות תמכי אוריתא, וכשנותן לעני כזה, נמצא, שהוא בונה את התורה ממש על-ידי הצדקה שנותן לו, כי הוא מסמך את התלמיד חכם ויכול לעסק בתורה על-ידי זה, כי מקדם היה מתבטל מדברי תורה מחמת חסרון הפרנסה, כי אם אין קמח אין תורה (אבות ג, יז), ועכשיו על-ידי שזה נותן לו

לקוטי הלכות – הלכות הנפה

צדקה וסומך אותו, הוא יכול לעסק בתורה, נמצא, שזה עוסק בתורה על ידו, נמצא שהוא בחינת בונה את התורה, דהינו הימי-טוב, שמגלה מתוך הימירע מתוך דחק העניות, שהם בחינת ימירע, בחינת כל ימי עני רעים כנ"ל, ועל-כן הוא בחינת הצדיק, שהוא בונה גם כן את התורה, את הימי-טוב, ומכניע הימירע כנ"ל. ועל-כן על-ידי הצדקה זוכה לבחינת אהבה שבדעת, שהוא בחינת סתרי תורה, שהוא בחינת אורות הצחצחות, כידוע, בבחינת (ישעיה נח, י"א): "ותפק לרעב נפשך וכו', אז יבקע כשחר ארך וכו', והשביע בצחצחות נפשך", כי משם עקר השפע, בבחינת: 'בני חיי ומזוני לאו בזכותא תליא מלתא כי אם במזלא תליא מלתא' (תקוני זהר תקון ע, קכז), שהוא המזל העליון, שהוא בחינת אהבה שבדעת, בחינת סתרי אורייתא, בחינת אורייתא דעתיקא סתימאה, כידוע.

על-ידי כח של יוסף הצדיק שהתגבר על יצרו, על-ידי זה נכנע הרע של מצרים ונתבטל נגדו

[ז] וזה בחינת מה שלעולם קורין פֶּרֶשֶׁת מִקֵּץ בַּחֲנֻכָּה, כי זאת הפרשה מדברת מגדלת יוסף הצדיק שנתגדל בארץ מצרים על-ידי שפפה את יצרו, ועל-ידי זה זכה שנתבטל הרע נגדו – הינו

לקוטי הלכות – הלכות הנפה

הימירע, ועל-כן נעשה משל על כל ארץ מצרים (בראשית מה, כו), שהוא תקף הרע – ערות הארץ (שם מב, ט), כי תקף הרע של ארץ מצרים נתבטל נגדו, עד שנעשה מושל עליהם, והכניע כל הרע של מצרים עד שהיו יכולים ישראל להיות שם אחר כך בגלות [כמו שמובא בספרים (זהר וישב קפד.)], שבשביל זה הכרח יוסף להיות שם מקדם, כי אם לאו – לא היו יכלים לסבל את הגלות של מצרים, שהיה שם תקף הרע מאד, אבל על-ידי כח של יוסף הצדיק שהתגבר על יצרו, על-ידי זה נכנע הרע של מצרים ונתבטל נגדו.

יוסף הצדיק היה יכול לפתור חלומות כי הדברים בטלים שבחלום היו נופלים לפניו

ועל-כן היה יכול יוסף לפתור חלומות. כי החלום הוא מערב עם דברים בטלים, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (ברכות נה.), שזה בחינת התערבות הטוב עם הרע, כי האמת שיש בהחלום זה בחינת טוב, בחינת ימי-טוב, והשקר ודברים בטלים של החלום – זה בחינת ימירע, ומחמת שהימירע מכסין על הימי **[דף רמו צמוד א]** – טוב, בפרט בשנה בחלום, שאז הוא אחיזתם, כידוע, על-כן אי אפשר לעמד על פתרון החלום. אבל הצדיק כמו יוסף הצדיק –

לקויטי הלכות – הלכות הנפה

שפפה את יצרו והכניע הימירע, אזי תכף כששומע החלום, אזי הרע, הינו הימירע, נופלין ונתבטלין ונתגלין רק הימי טוב, שהוא בחינת האמת והטוב שבחלום שהוא פתרון החלום. וזה בחינת חלום פרעה שלא יכלו כלם לעמד על פתרונו (בראשית מא, ח), כי חלמו היה שבע שני השבע ושבע שני הרעב, שזהו בחינה זו ממש שהתגבר שבע שני הרעב, שהם בחינת שבעת ימירע, על השבע שני השבע, שהם ימי טוב, בבחינת ותבלענה הפרות הרעות וכו', עד אשר נתכסה ונתעלם לגמרי על ידי הימירע שפסה עליהם, בבחינת ולא נודע פי באו אל קרפנה (בראשית מא, כא), ועל כן לא היה יכול שום אדם לעמד על פתרונו – לברר האמת והטוב שבו פי אם יוסף הצדיק, כי אצלו נתבטלין הימירע, בחינת 'שבע שני הרעב', ועל כן היה יודע פתרון האמת של החלום, וזכה להחיות עם רב – לקבץ אכל בשבע שני השבע, שהם בחינת ימי טוב, כדי שלא יוכלו להתגבר שני הרעב, שהם ימירע.

יוסף אסף אכל בשני השבע כדי להחיות עם רב בימי רע – למהר לעשות הרבה טוב, שיוכל להתגבר להכניע הימירע

לקויטי הלכות – הלכות הנפה

כי כשאדם זוכה לאיזה טוב, לבחינת ימי-טוב – הוא צריך להשתדל להרבות מאד במעשים טובים ובעסק התורה כל מה שיוכל, בבחינת (קהלת ט, י): "כל אשר תמצא ידך לעשות בכחך עשה" – עד שאתה בכחך, כמו שכתוב (שם יב, א): "וזכר את בוראך בימי בחורתיך עד אשר לא יבואו ימי הרעה וכו', כי לכל אדם יש ימי-טוב וימי רע, ובעת שמתגברין, חס ושלום, הימירע על האדם וקשה לעמד נגדם, הוא צריך להשתמש עם כח הימי-טוב שהיה לו בתחלה, דהינו מה שזכה לעשות טוב מקדם, על-כן כל זמן שאפשר בידו לעשות איזה טוב הוא צריך לחטף מאד ולמהר לעשות הרבה הרבה טוב, עד שלא יבואו הימי הרעה, חס ושלום, כלי האי ואולי, יוכל להתגבר על-ידי זה להכניע הימירע, שזהו בחינת יוסף הצדיק, שאסף וקבץ אכל בשני השבע כדי להחיות עם רב בימי הרע, כמו שכתוב (בראשית מא, לו): והיה האכל לפקדון וכו', כדי שעל-ידי זה לא יוכלו הימירע לשלט על ישראל, כי מחיין עצמן ומתגברין עליהם על-ידי הטוב שאסף בימי הטוב, שזהו בחינת האכל שאסף יוסף בשבע שני השבע, כי למחיה שלחו האלקים (שם מה,

לקוטי הלכות – הלכות חנפה

(ה) – להחיות עם רב (שם נ, כ).

על-ידי הצדיק מכניעים שבע שני הרעב ולגלות שבע שני השבע

וזה בחינת חלום פרעה אַחַד הוּא (שם פסוק כה), כִּי לַפְתָּר חֲלוֹם
פֶּרַעַה לְהַכְנִיעַ שְׁבַע שְׁנֵי הָרָעָב וּלְגַלּוֹת שְׁבַע שְׁנֵי הַשְּׁבַע, הוּא
על-ידי הצדיק שזכה לאור האהבה שפדעת, שהוא בחינת "יום
אחד הוא יודע לה" וכו', כנ"ל, וזהו חלום פרעה אחד הוא.

בחנה אנו עוסקים להאיר אור האהבה שפדעת בשבעה ימים

ועל-כן קורין פְּרַשְׁת מִקֵּץ בַּחֲנֻפָּה, כִּי כָּל זֶה הוּא בַּחֲנִינַת שְׁמוֹנֵת
יְמֵי חֲנֻכָּה שְׁמַדְלִיקִין בָּהֶם נְרוֹת חֲנֻכָּה, כְּדֵי שִׁיאִיר אֹר הָאֱהָבָה
שְׁבַדְעַת בַּשְּׁבַעָה יָמִים, כְּדֵי לְגַלּוֹת בַּחֲנִינַת שְׁבַע שְׁנֵי הַשְּׁבַע שֶׁהֵם
בַּחֲנִינַת יְמֵי-טוֹב וְכוּ', כנ"ל.

בנרות שבמקדש ובשקלים – שם שורה האהבה שפדעת

[ח] ועל-כן נתקשה משה בשלשה דברים אלו שסימנם
מ"ש"ה, שהם, מ"נורה וש"קלים וקדוש ה"חדש, כמו שאמר
רבותינו ז"ל (זהר תרומה קנז:), כִּי בְּכָל אֵלּוּ הַשְּׁלֹשָׁה דְּבָרִים צָרִיכִין
לְהַמְשִׁיךְ אֹר הָאֱהָבָה שְׁבַדְעַת.

מנורה – כנ"ל, בחינת נר חנפה, שהם בחינת נרות שבמקדש,
שצריכין להדליקם ולהאירם מאור האהבה שפדעת, בבחינת

לקוטי הלכות – הלכות הנפה

אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות, ועל-כן היה נר המערבי עדות לישראל שהשכינה שורה בישראל, שממנו היה מתחיל ובה היה מסים' (מנחות פו:), כי שם בנרות שבמקדש שורה אור האהבה שבדעת, ועל-כן שם עקר העדות על אהבת ישראל לאביהם שבשמים.

שקלים – זה בחינת צדקה נדבת לב, שעל-ידי זה מאיר אור האהבה שבדעת, שמשם עקר השפע וכו' כנ"ל.

מצות קדוש החדש – לגלות הימי טוב ולהכניע הימי רע

וזה בחינת קדוש החדש – למלאת הלבנה מפגימתה, שזה בחינת לגלות הימי-טוב ולהכניע הימי-רע שאחזיזתם ממעוט הירח, כידוע, כי כשהימי-רע מתגברים, חס ושלום, אזי נתצמצם האור של הימי-טוב ונתמעט, שזהו בחינת פגימת הלבנה מעוט אור, וצריך להכניע הימי-רע ולמלאת פגימת הלבנה שתהיה אור הלבנה כאור החמה וכו', על-ידי שממשיכין אור רב מלעלא, שעל-ידי זה נתרבה האור ונתבטל הצמצום והמעוט, שזה בחינת מלוי הלבנה מפגימתה, בחינת (ישעיה ל, כו): "והיה אור הלבנה כאור החמה ואור החמה יהיה

לקוטי הלכות – הלכות הנפה

שבעתים" וכו'. כי אפלו כשנתמלא מעוט הירח וזוכין לבחינת אור האהבה שפדעת לפי בחינתו, **[דף רמו עמוד ב]** אף-על-פי-כן בבחינה העליונה הוא עדין בחינת אהבה שבזמן, ועל-כן צריכין שהבחינה העליונה תאיר עוד יותר ויותר למעלה מאור האהבה שפדעת העליון יותר. וזהו "והיה אור הלכנה כאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים כאור שבעת הימים", שהוא אור הגנוז משבעת ימי בראשית, שהוא בחינת התורה הגנוזה והצדיקים הגנוזים, בחינת (בראשית א, ד): "וירא אלקים את האור כי טוב" [כמבאר במאמר הנ"ל], יהי רצון שנתגלה שיתגלו במהרה בימינו, אמן.

קטרת הוא בחינת שמכניעין הקלפות והימירע ומגלין ומעלין הטוב

[ט] וזה בחינת (שמות ל, ח): ובהעלת אהרן את הנרות בין הערבים יקטירנה, כי קטרת הוא בחינת שמכניעין הקלפות והימירע ומגלין ומעלין הטוב, בחינת אחד עשר סממני הקטרת, כידוע (פריעץ-חיים, תפלה פרק ה). ועל-כן מקטירין קטרת בעת הדלקת הנרות, כי כשנכניעין הימירע ונתגלה הטוב, שזה בחינת קטרת, אזי נמשך ונתוסף בהטוב אור רב מלעלא, שזהו בחינת הדלקת

לְקוּטֵי הַלְכוֹת – הַלְכוֹת חֲנֻכָּה

הַנְרוֹת, כִּי נִתְּוֹסַף וְנִמְשָׁךְ עַל הַטּוֹב אֹרֶךְ רַב מְלַעֵלָא, שְׂזֵהוּ בְּחִינַת אֹרֶךְ הָאֵהָבָה שֶׁבְדַעַת, כַּנ"ל.

הַלְכָה ד

יש מאורי אור ומאורי אש, והם זה לעמת זה

על-פי מה שפכתב רבנו במאמר המתחיל 'בראשית' – לעיני כל ישראל' בלקוטי תנינא סימן ס"ז, עין שם כל המאמר עד סופו. והנה יש מאורי אור ומאורי אש, והם זה לעמת זה, ומאורי אור זה בחינת שם הקדוש, בחינת תלת גונון דעינא ובת עין, בחינת (זהר יתרו פח): 'שבת שמא דקדשא בריה הוא', בחינת מחין, תפלין, בחינת פאר, בחינת בית-המקדש וכו' [עין שם היטב].

בחנכה נתגלה ההתפארות שאנו מתפארים בשמו הגדול יתברך

[א] וְזֶה בְּחִינַת חֲנֻכָּה, כִּי מַלְכוּת יוֹן הִרְשָׁעָה עֲמָדוֹ עַל עַם יִשְׂרָאֵל לְהַשְׁכִּיחַם תּוֹרָתוֹ וְכוּ', וְאוֹרֵיָתָא שְׂמָא דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא' (זהר יתרו צ:), כִּי הַתּוֹרָה הִיא גַם כֵּן טְנַת"א (טעמים, נקודות, תגין, אותיות), שֶׁהֵם תְּלַת גּוֹנוֹן דְּעֵינָא וּבֵת עֵינַי, וְהֵם רְצוֹ לְהַשְׁכִּיחַ תּוֹרָתוֹ וְלְהַעֲלִים שְׂמוֹ הַגְּדוֹל יִתְבָּרַךְ – וְגִזְרוּ לְכַתֵּב עַל קֶרֶן הַשּׁוֹר שְׂאִין לְהֵם חֶלֶק בְּאֵלֵי יִשְׂרָאֵל (בראשית רבה ב, ד), וְרְצוֹ לְהַעֲלִים תְּפָאֲרַת

לקויטי הלכות – הלכות הנפה

ישראל, כי זהו תפארתנו, שאנו מתפארים באלקותו יתברך בשמו הגדול והקדוש יתברך, בבחינת (דברים כו, יז): "את ה' האמרת" – לשון התפארות (רש"י), שאנו מתפארים בשמו הגדול יתברך על התורה, שהוא בחינת תפארת ישראל, והם רצו להעלים כל זה, חס ושלום, שזה בחינת העלמת הפאר והיפי של ישראל, בחינת העלמת מאורי אור, שהם בחינת שם הקדוש כנ"ל. וזה בחינת וטמאו כל השמנים של בית המקדש, זה בחינת מאורי אור המאירין בבית המקדש, שהם בחינת שם הקדוש שהוא בחינת שמן, בבחינת (שיר השירים א, ג): "לריח שמניך טובים שמן תורק שמך", וכמו שפרש רש"י: 'שם טוב נקרא על שם שמן טוב' וכו', והם רצו להעלים בחינת שם הקדוש, בחינת מאורי אור, ולהגביר, חס ושלום, שם הטמאה. וכשגברה מלכות בית חשמונאי ונצחום – עשאום יום טוב וקבעום בהלל והודאה, בחינת להודות ולהלל לשמך הגדול – להגדיל ולקדש שמו הגדול יתברך, כי אז נתגדל שמו יתברך, בבחינת ולך עשית שם גדול וקדוש בעולמך. וזה בחינת נר הנפה, שהוא נר של שמן, שהוא בחינת מאורי אור להדליק

לקוטי הלכות – הלכות הנפה

ולהאיר, בחינת מאורי אור, שהם בחינת שם הקדוש, כנ"ל.

נר מצוה היא אש מאירה לעמית אש שאוכלת ומכלה הכל

[ב] כי הדלקת נר של מצוה היא בבחינת מאורי אור, כי האש של קדושה, דהינו נר של מצוה, אינו בבחינת מאורי אש, רק בבחינת מאורי אור, פי השכינה נקראת, כביכול, אש אכלה, כמו שכתוב (דברים ד, כד): "כי ה' אלקיך אש אוכלה הוא" וכו'. ואיתא בזהר הקדוש (בראשית נא.) שנקראת "אש אכלה" – 'דאכלי כלא ושצי כלא' (שהיא אוכלת את הכל ומכלה את הכל). אבל ישראל הדבקים בה מקבלים חיות ממנה, בבחינת (דברים ד, ד): "ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כלכם היום". הינו אף-על-פי שהוא אש אוכלה, ובכל מה שפוגעת נאכל ונשרף 'בגין דאכלי כלא ושצי כלא', אף-על-פי-כן ישראל הם דבקים בה ואינם נאכלים, חס ושלום, אדרבא! מקבלין חיות ממנה, בבחינת "ואתם הדבקים" וכו'. וזה בחינת מאורי אור ומאורי אש, כי לגבי אמות העולם היא בבחינת מאורי אש, שהם בחינת תקף הדין של השכינה, שמשם אחיזת מאורי אש, ועל-כן הם נאכלים ונשרפים על-ידי האש הזה – 'דאכלי כלא ושצי כלא' כנ"ל,

לקוטי הלכות – הלכות חנפה

אבל ישראל הדבקים בה ומקבלים חיות ממנה, נמצא, שאצלם הוא בבחינת מאורי אור, כי אדרבה! הם מקבלים חיות ממנה.

אצל ישראל נעשה מהאש הקדושה מוחין הממתיקים את הדינים

ועקר החיות הוא המחין, כמו שכתוב (קהלת ז, יב): **רַחַם רַחוּם עֲמוּד**

א”והחכמה תחיה”, והמחין הם בבחינת מאורי אור, נמצא, שאצל ישראל אינה בבחינת מאורי אש, חס ושלוש, רק בבחינת מאורי אור, שהם בבחינת חיים ומחין, בבחינת “ואתם הדבקים בה’ אלקיכם חיים” וכו’, כי באמת כלא חד, ה’ אחד ושמו אחד, ואפלו הסטרא אחרא נאחזת בקדושה ואין לה חיות רק על-ידי אחיזתה בקדושה, הינו שגם מאורי אש אחיזתם בקדושה, הינו כשנסתלקין מאורי אור, שהם בבחינת המחין הממתיקין הדין וכשהם נסתלקין אזי נשאר תקף הדין, ומשם נאחזים מאורי אש, אבל ישראל הדבקים בהשכינה הם מקבלים חיות, כי נמשך עליהם בבחינת מאורי אור, בבחינת מחין, שהם בבחינת חיים, בבחינת “ואתם הדבקים בה’” וכו’, כנ”ל.

נר מצוה היא אש מאירה לעמת אש שאוכלת ומכלה הכל

וזה בבחינת הנס של חנפה, שהיה דולק מעט שמן שלא היה בו

לקוטי הלכות – הלכות חנכה

להדליק רק יום אחד, והיה דולק שמונה ימים, כי השם יתברך הראה בזה, כי השכינה שורה בישראל, וישראל הדבקים בה אינם נאכלים, רק אדרבה! מקבלים חיות ממנה, שזה בחינת מאורי אור, בחינת שם הקדוש שנתגלה אז בנס של חנכה כנ"ל, וזה גלה השם יתברך בחוש, בנס של השמן שדלק מעט שמן כמה ימים, כי זה השמן היה ראוי שישרף בלילה אחד, ובנס היה דולק כל כך, להורות, שאין שליטה למאורי אש, כי ישראל דבקים במאורי אור.

על-ידי נס חנכה שנתגדל שמו יתברך – נתגברו מאורי אור, ונכנעו מאורי אש

כי מאורי אש הוא בחינת דאכלי כלא ושצי כלא כנ"ל, ועל-כן צריכין הרבה שמן כפי הזמן שצריכין להדליק, כי האש שורפת השמן, אבל עכשיו, על-ידי הנס של חנכה שנתגדל שם הקדוש יתברך, ונתגברו מאורי אור, ונכנעו מאורי אש, עשה השם יתברך נס, והראה בחוש גם בגשמיות, שאין שליטה למאורי אש רק למאורי אור, כי מעט שמן היה דולק ומאיר זמן רב ולא נשרף תוך ביום אחד כמו שהיה ראוי, כי נכנעו מאורי אש כנ"ל. וזהו בחינת "ואתם הדבקים וכו' חיים" וכו', שאף-על-

לקוטי הלכות – הלכות הנפה

פי שישראל דבקים באש אוכלה, הם חיים, כי אצלם הוא בחינת מאורי אור, כי גם זה השמן דבוק באש ולא נשרף, כנ"ל.

סוד ענין נר המערבי הוא 'עדות' שהשכינה שורה בישראל

וזהו בחינת הנס שהיה תמיד במנורה של בית המקדש בנר המערבי שהיה דולק הרבה בנס, ואמרו רבותינו ז"ל (שבת כב:) כי נר המערבי הוא עדות שהשכינה שורה בישראל, הינו כנ"ל, כי ישראל דבקים בשכינה והם חיים, כי אין האש אוכלת אותם, אדרבה! מקבלים חיות, וזה נראה בחוש בנס של נר המערבי שלא נשרף השמן על-ידי האש פראוי, כי היה דולק יותר מן השעור, וזה עדות על דבקות ישראל בהשכינה, בבחינת "ואתם הדבקים" וכו' כנ"ל. ועל-כן נקרא 'עדות', כי בודאי צריכין עדות על זה, כי אמות עולם לא היו מאמינים זאת שהשכינה שורה בישראל, כי איך אפשר לדבק בה? והלא אש אוכלה הוא! אבל באמת ישראל דבקים בה, ואדרבה! הם מקבלים חיות ממנה, וזה היו רואים בחוש על-ידי הנס של נר המערבי, וזהו שנקרא 'עדות' לכל באי עולם שהשכינה שורה בישראל, כי הם יכולים לדבק בה, בבחינת "ואתם הדבקים" וכו', שזהו

לקויטי הַלְכוֹת – הַלְכוֹת חֲנֻכָּה

בְּחִינַת הַנֶּס הַזֶּה שֶׁל נֵר הַמְּעַרְבִי כַּנֶּל, וְזֶה שְׁאֵמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (פְּתוּבוֹת קִיא): אֵיךְ אֶפְשֶׁר לְדַבֵּק בּוֹ וְהֵלֵא אֵשׁ אוֹכְלָה הוּא? אֵלֵא הַדְּבָק בְּתַלְמִידֵי חֲכָמִים וְכוּ', כִּי הַתְּלִמִּידֵי חֲכָמִים הוּא בְּחִינַת הַפֶּאֶר שֶׁל יִשְׂרָאֵל, שֶׁהוּא בְּחִינַת מְאוּרֵי אוּר, וְעַל-יְדֵי זֶה יְכוּלִים לְדַבֵּק בּוֹ כַּנֶּל (עֵינ׳ בַּמֶּאֱמָר הַנֶּל).

כָּל נֵר מְצוּהָ, כְּגוֹן נֵר שֶׁבֶת אוֹ נֵר בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ אוֹ נֵר חֲנֻכָּה וְכוּצֵא – הֵם בְּחִינַת מְאוּרֵי אוּר

[ג] וְזֶה בְּחִינַת נֵר שֶׁל שֶׁבֶת. כִּי בְּשֶׁבֶת אֵז נִתְגַּלֵּין מְאוּרֵי אוּר, כִּי שֶׁבֶת שְׂמָא דְקַדְשָׁא בְּרִידָא הוּא [כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב שָׁם (בַּמֶּאֱמָר הַנֶּל)], וְעַל-כֵּן אֵז מְצוּהָ לְהַדְלִיק נֵר, כִּי נֵר שֶׁבֶת, שֶׁהוּא נֵר שֶׁל מְצוּהָ, הוּא בְּחִינַת מְאוּרֵי אוּר כַּנֶּל. וְעַל-כֵּן בִּימֵי הָאֱמָהוּת הָיוּ רוֹאִין זֹאת בְּגִשְׁמִיּוֹת, שֶׁנֵּר שֶׁבֶת הוּא בְּבְחִינַת מְאוּרֵי אוּר כַּנֶּל, וְעַל-כֵּן הָיָה אֶצְלָם נֵר דּוֹלֵק מִשֶׁבֶת לְשֶׁבֶת [כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י עַל פְּסוּק (בְּרַאשִׁית כד, יז): "וַיִּבְאֶה יִצְחָק הָאֱהָלָה" וְכוּ'], שֶׁזֶה בְּחִינַת הַכְּנַעַת מְאוּרֵי אֵשׁ וְהַתְּגַבְרוֹת מְאוּרֵי אוּר כַּנֶּל, וְגַם עֲתָה, אֶף-עַל-פִּי שְׂאִין אָנוּ זוֹכִים לְרֹאוֹת זֹאת בְּגִשְׁמִיּוֹת, אֶף-עַל-פִּי-כֵן בְּאֵמַת, כָּל נֵר מְצוּהָ, כְּגוֹן נֵר שֶׁבֶת אוֹ נֵר בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ אוֹ נֵר חֲנֻכָּה וְכוּצֵא – כֻּלָּם הֵם בְּחִינַת מְאוּרֵי אוּר כַּנֶּל, שֶׁזֶה בְּחִינַת

לקוטי הלכות – הלכות הנפה

”ואתם הדבקים בה” וכו’.

השכינה מיסרת העולם בדיניה וישראל אין נשרפים, רק מקבלים חיות ממנה

וזה בחינת (משלי ו, כג): ”כי גר מצוה ותורה אור ודרך חיים תוכחות מוסר”; ”דרך חיים תוכחות מוסר” – זה בחינת ”ואתם הדבקים וכו’ חיים”. כי השכינה, כפי יכולתה, הוא בחינת תוכחות מוסר, בחינת (שם לא, א): ”אשר יסרתו אמו”, כי היא מיסרת ומוכיחת כל העולם על ידי דיניה, אבל אמות העולם הם כלים ונשרפים מדינין הקשים, בבחינת ”אש אוכלת” – דאכלי כלא ושצי כלא כנ”ל. **דרמז עמוד ב** אבל ישראל אינם כלים מדינין, חס ושלום, בבחינת (ירמיה ל, יא): ”כי אעשה כלה בכל הגוים... אתך לא אעשה כלה”, ועליהם נאמר: ”ואתם הדבקים וכו’, כי הם מקבלים חיות ממנה כנ”ל. וזהו ”דרך חיים תוכחת מוסר” כנ”ל. וזהו בחינת פי גר מצוה – הינו גר מצוה ממש, שהוא בחינת מאורי אור כנ”ל. וזהו ותורה אור – כי התורה הוא בחינת תלת גונין דעינא ובת עין, בחינת מאורי אור כנ”ל, וזה ודרך חיים וכו’ – כי כל זה הוא בחינת דרך חיים תוכחת מוסר, בחינת ”ואתם הדבקים וכו’, שזה בחינת מאורי אור, כנ”ל.

לקוטי הלכות – הלכות הנפה

כמו שהסנה בוער באש ואינו אכל, כמו כן ישראל יכולים לדבק בה' אף-על-פי שהוא אש אוכלת

[ד] וזה בחינת המראה שראתה משה בסנה, שראתה ש"הסנה בוער באש והסנה אינו אכל" (שמות ג, ב), זה בחינת הנ"ל, בחינת "אש אוכלת" – 'דאכלי כלא' וכו', ואף-על-פי-כן "ואתם הדבקים" וכו' כנ"ל. ועל-פני הראה הקדוש ברוך הוא זאת למשה בתחלת ההתקרבות של ישראל, שרצה השם יתברך להראות למשה בגדל אהבת ישראל, שהוא בוחר בהם לקרבם אליו מכל השבעים אמות, ורמז לו זאת בסנה, כמו שהסנה בוער באש ואינו אכל, כמו כן ממש ישראל הם יכולים לדבק בה' אף-על-פי שהוא אש אוכלת, כי עליהם נאמר: "ואתם הדבקים בה' וכו' חיים" וכו' כנ"ל. וזה בחינת חנניה מישאל ועזריה שמסרו עצמן על קדוש השם והשליכו אותן לכבשן האש ולא נשרפו, כי הם נקראים בעלי שם טוב, כמו שאמרו רבותינו ז"ל [מד"ש קהלת על פסוק "טוב שם" (קהלת רבה ז, א)]: מצינו בעלי שם טוב שנכנסו למקום המיתה ויצאו חיים וכו' שהם חנניה וכו', נמצא שהם בעלי שם טוב, שהוא בחינת מאורי אור, ועל-פני לא שלט בהם האש שהוא בחינת מאורי אש כנ"ל, כי עליהם נאמר:

לקוטי הלכות – הלכות הנפה

“ואתם הדבקים” וכו’ כנ”ל, ועל-פן האחשדרפני ופחותא (השרים) שהשליכו אותם לכבשן נשרפו משביבי דנורא (מנצוצות האש), כי כנגד האמות היה האש מבחינת “אש אוכלה” – דאכלי כלא ושצי כלא, וזה האש בעצמו כנגד ישראל, בחינת בעלי שם – הוא בבחינת מאורי אור, בחינת “ואתם הדבקים” וכו’ כנ”ל, וגם זהו בעצמו בחינת אברהם אבינו, עליו השלום, שנשלך לכבשן האש ויצא חי, והרן מת שם באותו אש, הינו כנ”ל, בחינת “אש אוכלה” – דאכלי כלא וכו’, “ואתם הדבקים” וכו’ כנ”ל.

כמו שאברהם יכל לצאת מאור כשדים, כך נבחרו ישראל להדבק באש אוכלה ולא להשרף

וזה פרוש (נחמיה ט, ז): “אתה הוא ה' האלהים אשר בחרת באברהם והוצאתו מאור כשדים”, כי בזה שהוציאו מאור כשדים מכבשן האש – בזה בחר בו. כי זה בחינת קדשת ישראל הנבחרים משבעים אמות, בחינת “ואתם הדבקים” וכו’, שהם דבקים באש אוכלה, ואף-על-פי-כן “חיים בלכם” וכו’, נמצא, שעל-ידי זה הנס שהצילו מכבשן האש שלא שלט בו האש, שזה בחינת “ואתם הדבקים” וכו’, בזה הראה השם יתברך שבחר בו

לקוטי הלכות – הלכות הנפה

מכל האמות להיות דבוק בו, כי כלם אינם יכולים לדבק בו 'בגין דאכלי כלא ושצי כלא', רק אברהם וזרעו לבד כנ"ל, בבחינת "ואתם הדבקים" כנ"ל. וזהו "אשר בחרת באברהם והוצאתו מאור כשדים", 'בחרת' דיקא, כי בזה שנצל מאש, שזה בחינת "ואתם הדבקים" וכו', בזה הוא מבחר מכל האמות כנ"ל, וזהו "ושמת שמו אברהם" – זהו בחינת הגדלת השם שהוא בחינת מאורי אור, הפך מאורי אש, שעל-ידי בחינה זו נצל מכבשן האש, כנ"ל.

על-ידי גדל נס חנפה נעשה כשבת – שאין שליטה למאורי אש רק למאורי אור

[ה] וזה בחינת שזמן הדלקת נר חנפה משתשקע החמה (ארח חיים סימן תרעב, סעיף א), כי שקיעת החמה זה בחינת שקיעת האור, שאז מתעוררין מאורי אש [כמו שמבאר שם במאמר הנ"ל], ועל-כן אזי דיקא הוא זמן הדלקת נר חנפה, שהוא בחינת מאורי אור כנ"ל, כדי להאיר בחינת מאורי אור, להכניע מאורי אש, שזהו בחינת הנס של חנפה כנ"ל, כי על-ידי גדל הנס של חנפה נעשה עתה כמו בשבת – שאין שליטה למאורי אש רק למאורי אור כנ"ל.

לקויטי הלכות – הלכות הנפה

[ו] ועל-כן נקרא הנפה, על שם חגכת המזבח שנתחנך אז בימי בית-שני, וכן קורין בחנפה פֶּרֶשֶׁת הַנְּשִׂאִים, מה שהקריבו בעת הקמת המשכן, כי הקמת המשכן ובית המקדש זה בחינת מאורי אור, כי שם מאירין מאורי אור [כמו שמבאר שם], וזהו בחינת נר של חנפה כנ"ל, ועל-כן הם שייכים זה לזה כנ"ל.

הלכה ה

ענין חנפה

שכל מקיף ושכל פנימי, והפנימי מקבל מהמקיף, והמקיף אי אפשר להשיג עד לעתיד

על-פי מה שכתב רבנו במאמר 'בהעלתך' וכו' בסימן כ"א, עין שם, שיש שכל מקיף ושכל פנימי, והפנימי מקבל מהמקיף, והמקיף אי אפשר להשיג עד לעתיד {דף רמח עמוד א} שיפנסו המקיפים לפנים, בבחינת 'ועטרותיהם בראשיהם' (כמבאר שם, עין שם), וכל המבוכות והקשיות של המחקרים כלם הם בשכל המקיף, ומחמת שזה השכל הוא מקיף, על-כן אי אפשר להבין זאת, כגון הקשיא של הידיעה והבחירה, השכל הזה של הידיעה והבחירה הוא בשכל המקיף, על-כן אי אפשר להם להבין זאת ונשארו בקשיא אצלם, וכיוצא בזה, ואיתא שם, שעל-ידי בחינת

לקוטי הלכות – הלכות חנכה

שבעת הנרות מאיר המקיף לפנים, שזה בחינת "בהעלתך את הנרות" וכו'.

היננים התגברו בחכמת האפיקורסות שלהם להעביר דת תורתנו הקדושה

[א] והנה איתא בדברי רבותינו ז"ל (רמב"ן במדבר ת, ב), שפנה הפסוק "בהעלתך" וכו' מרמז גר חנכה, הינו כי גר חנכה הוא בחינת הארת המקיפים לפנים על-ידי בחינת שבעת הנרות, כי הנס היה כנגד מלכות יון הרשעה שעמדה על ישראל, ומלכות יון זה בחינת חכמות חיצוניות, שהם חכמות יוניות, כמו שקראו רבותינו ז"ל חכמות חיצוניות על שם 'חכמות יוניות', כמו שאמרו רבותינו ז"ל (מדרש תהלים א, יז): 'מהו שילמד את בנו חכמות יוניות?' ואלו החכמות חיצוניות שהם חכמות יוניות שמשם כל האפיקורסיות, עמדה על ישראל להשפיתם תורתם ולהעבירם וכו', הינו שהתגברו באפיקורסית החכמות שלהם להעביר דת תורתנו הקדושה, חס ושלום. וזה בחינת שאמרו רבותינו ז"ל (שבת כא:): שטמאו כל השמנים, בחינת (שמות ל, כה): "שמן משחת קדש", דהינו הדעת והשכל שטמאו כל השכליות על-ידי חכמות שלהם, שהשליכו אפיקורסית וקשיות בתוך כל

לקוטי הלכות – הלכות הנפה

השכליות דקדושה, שהם בחינת שמנים כנ"ל.

כשיודעים שכל החכמות שלהם נמשכות מבחינת 'איה' – מתבטלים כל הנסיונות

ונעשה גם ומצאו צלוחית של שמן חתום בחותמו של פהן גדול – כי באמת הקשיות שלהם אינם קשיות כלל, רק שאי אפשר להבין זאת מחמת שהוא בשכל המקיף כנ"ל, שזה השכל המקיף אי אפשר להבין עד לעתיד לבא, ובעולם הזה זה השכל סתום וחתום, וזה בחינת מה שכתב רבנו, גרו יאיר (בלקוטי תניינא סימן יב) שכל הכפירות והסטרא אחרא מקבלין חיות מכווד עליון, מבחינת 'איה' שהוא סתום ונעלם, הינו שכל כחם מבחינת שכל המקיף שהוא סתום ונעלם, בחינת 'איה', שמחמת שאי אפשר להשיג זה השכל, על-כן הם מקשים כל הקשיות והאפיקורסית שלהם כנ"ל, נמצא שיניקתם וכחם מקדשה העליונה שהוא השכל המקיף בחינת 'איה', וכשזוכין להבין זאת, שהקשיות אלו נמשכין מבחינת 'איה', בחינת מקיף, שבאמת אי אפשר להבין זאת, ומחמת זה בעצמו קשה להם כל הקשיות שלהם, אזי כשמבינים זאת – נתבטלים כל הקשיות שלהם, כי יודעים שאינו קשה כלל, רק שאי אפשר

לקויטי הלכות – הלכות הנפה

להבין זאת מחמת שהוא בחינת שכל המקיף, אדרבה! זוכים לידע שיש קדשה גבה ועליונה מאד, שמשם נמשך אלו הקשיות, שהוא בחינת איה, בחינת מקיף.

הנס היה שהשיגו שכל הקשיות שלהם אינן כלום ממש

וזהו בחינת צלוחית של שמן חתום בחותמו של כהן-גדול שמצאו בבית המקדש – הינו שמצאו שמן חתום, הינו דעת שהוא חתום ונעלם, בחינת מקיף, בחינת 'איה', וזהו חתום בחותמו של כהן-גדול – כי כהן-גדול נכנס לפני ולפנים ביום-הכפורים, הינו בחינת כתר, בחינת 'איה', שהוא השכל העליון, בחינת איה מקיף כנ"ל, הינו שמצאו והשיגו שכל הכפירות נמשכין על-ידי שיש שכל עליון, בחינת מקיף, שאי אפשר להשיגו, שמשם נמשך כל הקשיות שלהם, וכשמצאו והשיגו זאת זה היה הנס נגד מלכות יון הרשעה, דהינו נגד חכמות יון, כי השיגו שהקשיות אינם כלום, רק שהם בשכל המקיף כנ"ל.

עקר הנס היה בשבעה ימים שהם בחינת עולם הזה

וזהו ולא היה בו אלא כדי להדליק יום אחד ונעשה נס ודלק שמונה ימים – כי זה השכל המקיף לא יתגלה ולא יאיר עד

לקוטי הלכות – הלכות הנפה

לעתיד שהוא "יום אחד יודע לה" וכו', וזהו שלא היה בהשמן החתום הנ"ל כדי להאיר רק יום אחד – הינו לעתיד לבא, שהוא "יום אחד יודע לה" וכו', ונעשה נס ודלק בו שמונת ימים, הינו שיום אחד הנ"ל האיר בתוך השבעת ימים שהם בחינת עולם הזה, בחינת שבעת הנרות הנ"ל, שעל ידם מאיר המקיף לפנים, ועל-ידי זה השיגו שאינו קשה כלל על-ידי שקבלו הארה מאור המקיף, נמצא שעקר הנס נעשה בשבעת ימים, [כמובא בפוסקים], דהינו שיום אחד הנ"ל בחינת עולם הבא, שהוא בחינת המקיף האיר על-ידי שבעת הנרות, בתוך שבעת הימים בחינת עולם הזה.

היום הנוסף שמדליקים הוא כדי להאיר מעלמא דאתי לעולם הזה

ועל-כן צריכין להדליק כל שמונה – כדי להאיר ביום ראשון של חנפה ההארה של בחינת עולם הבא, שהוא בחינת "יום אחד כנ"ל, ומשם נמשך הארה לכל שבעת הימים, בחינת עולם הזה כנ"ל. כי מחמת שהם טמאו כל השמנים, דהינו שקלקלו באפיקורסיות שלהם **[דף רמח עמוד ב]** כל השכליים דקדשה, על-כן הצריך לעורר מחדש השכל של עולם הבא, בחינת המקיף, כדי

לקוטי הלכות – הלכות הנפה

לקבל ממנו הארה לעולם הזה לתוך השכל הפנימי כנ"ל. ועל-
כן בכל יום מוסיף והולך – כדי לחזר בכל יום ויום ליום ראשון,
כי ביום ראשון מדליק – אחד, וביום שני – שנים, דהינו א"ב,
וביום שלישי אב"ג, נמצא שבכל יום חוזר אל הראשון, כי יום
ראשון מאיר בכל השבעת ימים, כנ"ל.

הלכה ו

על-פי מה שכתב רבנו ז"ל במאמר המתחיל 'תהמת יכסימו
וכו' (בסימן ט), עין שם כל המאמר.

הדבור שיצא באמת – הוא מאיר לו לצאת מהחשך

והכלל, שהתפלה הוא בחינת אמונה, בחינת נסים למעלה
מהטבע, בחינת ארץ ישראל, בחינת יעקב ובניו, כי שנים עשר
נסחאות התפלה כנגד שנים עשר שבטי בני יעקב וכו', עין שם.
אבל כשאדם עומד להתפלל – באין עליו מחשבות ובלבולים
ונשאר בחשך ואין יכול להתפלל, ועקר העצה לזה, כשהאדם
רואה שמבלבלין אותו מאד מאד מתפלתו ועבודתו, ואין לו
שום עצה ותחבולה להמלט מהם, אזי עקר עצתו הוא רק אמת,
דהינו שתראה שיצאו הדבורים מפיה באמת, ואפלו לפי

לקוטי הלכות – הלכות הנפה

מדרגתך, במקום שאתה שם על כל פנים תראה שיצא הדבור מפיו באמת, כי הדבור שיצא באמת – הוא מאיר לו לצאת מהחשך, כי באמת יש פתחים הרבה בהחשך וכו', עין שם. רק שהכסיל בחשך הולך (קהלת ב, יד), ואין רואה הפתח, ואמת הוא אור השם יתברך בעצמו, ועל-כן על-ידי הדבור שמדבר באמת לפי מדרגתו, על-ידי זה האמת מאיר לו השם יתברך, כביכול, איך לצאת מהחשך שהוא נצד בו, בבחינת (תהלים קיט, ל): "פתח דבריך יאיר".

עקר השתוקקות של השם יתברך אינו אלא אל האמת

וזה "צהר תעשה לתבה" (בראשית ו, טז) – 'יש אומרים אכן טוב ויש אומרים חלון' (רש"י), והחלוק בין אכן טוב לחלון, כי אכן טוב מאיר בעצמו, בחינת אמת שמאיר בעצמו, כי יש חלוקים בין האמת, והכל לפי גדל האמת, כי עקר השתוקקות של השם יתברך אינו אלא אל האמת וכו' (עין שם כל זה היטב היטב).

כי זה עצה נפלאה מאד ושוה לכל נפש לצאת מעמקי החשך אפלה, על-ידי האמת שהוא אור השם יתברך בעצמו, כביכול, בבחינת (תהלים כז, א): "ה' אורי", כי השם יתברך הוא עצם האמת.

לקוטי הלכות – הלכות חנכה

אין שום עצה ותחבולה להמלט על נפשו כי אם על-ידי האמת

[א] וְזֶה בְּחִינַת נֵר חֲנֻכָּה. כִּי חֲנֻכָּה הוּא זְמַן תְּפִלָּה וְהוֹדָאָה לַהֲשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, כְּמוֹ שְׂאוּמְרִים: וְקִבְעוּ שְׁמוֹנֶת יְמֵי חֲנֻכָּה אֵלּוֹ לַהֲוֹדוֹת וּלְהַלֵּל וְכוּ', כִּי אִזְ נַעֲשׂוּ נְסִים גְּדוֹלִים וְאוּמְרִים אִז 'עַל הַנְּסִים' וְכוּ', וְנְסִים הֵם בְּחִינַת תְּפִלָּה לְמַעַלָּה מִהַטָּבַע כַּנ"ל, וְעַקֵּר הַתְּפִלָּה הוּא עַל-יְדֵי הָאֱמֶת, שֶׁהוּא אוֹר הַמַּאִיר לְיֵצֵאת מִהַחֹשֶׁךְ כַּנ"ל. וְזֶה בְּחִינַת נֵר חֲנֻכָּה, בְּחִינַת (תהלים מג, א): "שִׁלַּח אוֹרְךָ וְאִמְתַּךְ" וְכוּ', כִּי זֶה יְדוּעַ, שֶׁהַנֶּסֶם שֶׁל חֲנֻכָּה, וְכֵן כָּל הַנְּסִים – נַעֲשִׂים כֵּן בְּכָל זְמַן בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה, הֵינּוּ כְּשֶׁגְּבַרְהָ מַלְכוּת הַרְשָׁעָה לְהַשְׁפִּיחָם תּוֹרַתְךָ וּלְהַעֲבִירָם עַל חֻקֵי רִצּוֹנְךָ, וְכֵן בְּכָל אָדָם וּבְכָל זְמַן, כְּשֶׁמִּתְגַּבְּרַת וּמִתְפַּשְׁטַת הַסְטֵרָא אַחֲרָא עַל הָאָדָם, וְרוּצָה לְבַטֵּל אוֹתוֹ וּלְמַנְעוֹ מִעֲבוֹדַת ה' מְכַל וְכַל, חֵס וְשָׁלוֹם, כְּמוֹ שֶׁהָיָה אִז שָׂרְצוּ לְהַשְׁפִּיחַ אֶת הַתּוֹרָה לְגַמְרֵי, חֵס וְשָׁלוֹם, וְאָמְרוּ: 'כִּתְבוּ לָכֶם עַל קֶרֶן הַשּׁוֹר שְׂאִין לָכֶם חֵלֶק' וְכוּ', וְאִזִּי אֵין שׁוּם עֲצָה וְתַחֲבוּלָה לְהַמְלִיט עַל נַפְשׁוֹ כִּי אִם עַל-יְדֵי הָאֱמֶת, דִּהְיִנּוּ שִׁירָאָה לְפִי מְדַרְגָּתוֹ לְמִשְׁךְ עֲצָמוֹ רַק אֵל הָאֱמֶת לְאִמְתּוֹ, וְיִסְתַּכַּל רַק אֵל הָאֱמֶת בְּאֱמֶת, וְכֵן בְּתְפִלָּה, אַף-עַל-פִּי

לקויטי הלכות – הלכות חנכה

שאי אפשר לו להתפלל בשום אופן, אף-על-פי-כן יראה על כל פנים לדבר הדבור של התפלה באמת, ואז האמת יאיר לו לצאת מהחשך כנ"ל. וזה בחינת נר חנכה שהוא בחינת אור האמת, בחינת "שלח אורך ואמתך" כנ"ל, שעל-ידי זה יוצאים מהחשך ויכולין להתפלל, שזה בחינת ימי חנכה שקבעו בתפלה להודות ולהלל וכו'.

דיקא למטה מעשרה טפחים באחזית הסטרא אחרא, יכולין למצא הפתח להתקרב אל הקדשה

ועל-כן נר חנכה היא למטה מעשרה טפחים, כי מעולם לא ירדה שכינה למטה מעשרה, ועל-כן שם הוא מקום אחיזתם, ושם דיקא מדליקין נר חנכה סמוך אצל הפתח, בבחינת "פתח דבריך יאיר" וכו', להורות, שדיקא למטה מעשרה טפחים במקום אחיזת הסטרא אחרא, גם שם יכולין למצא הפתח להתקרב אל הקדשה, על-ידי אור האמת, שיכולין להמשיך האמת גם שם, ועל-ידי אור האמת שהוא בחינת נר חנכה יכולין להתקרב להשם יתברך {דף רמב עמוד א} בכל מקום, אפלו למטה מעשרה טפחים שאין שם השראת השכינה, כי יכולין למצא הפתח על-ידי אור האמת כנ"ל. וזה בחינת נר חנכה סמוך

לקוטי הלכות – הלכות חנכה

לפתח, בבחינת "ופתח התבה בצדה תשים" [כמבאר במאמר הנ"ל].

חנכה הוא בחינת תבת נח, שהוא בחינת הדבור היוצא באמת

כי חנכה הוא בחינת תבת נח [כמובא בתקונים (תקון ג, כט.)], בחינת (בראשית ח, ד): "ותנח התבה" וכו' בחינת חנכה, כי בחנכה פסקו מי המבול, כמו שפרש רש"י, שבכ"ז בכסלו פסקו הגשמים, נמצא, שבימי חנכה פסקו מי המבול, כי חנכה הוא בחינת תבת נח, הינו בחינת הדבור היוצא באמת בחינת (שם ו, טו): "צהר תעשה לתבה" כנ"ל, שעל-ידי זה נצולין ממי המבול. כי כשאדם עומד להתפלל והמחשבות מבלבלין אותו מאד מאד, והמחשבות זרות הם בחינת מי המבול, כמו שכתוב במקום אחר (בסימן מד), ולפעמים על-ידי הפגמים של אדם שפוגם ביותר מתגברין עליו הבלבולים מאד מאד. וזה בחינת "והמים גברו מאד על הארץ ויכסו כל ההרים הגבוהים וכו' חמש עשרה אמה מלמעלה גברו המים" וכו' (בראשית ז, יט-כ), הינו שמתגברים הבלבולים ביותר למעלה מכל הישוב, ואפלו מכל ההרים הגבוהים, דהינו שמתפשטים כל כף המחשבות זרות

לקוטי הלכות – הלכות הנפה

והבלבולים, עד שאין רואה שום צד הצלה ואין לו מקום לאחז
עצמו ולעמד שם, כי המים גברו מאד למעלה מכל ההרים,
וכאלו נפל לתוך התהום ממש, אזי מאין יבוא עזרו? ואיך
אפשר לו להתפלל או לעסק בעבודתו מתוך חשכת תהום כזה,
ואזי עקר התקון והצלה הוא רק על-ידי בחינת תבת נח, בחינת
"ציהר תעשה לתבה", דהינו שידבר הדבור באמת לפי מדרגתו
ממקום שהוא, ואזי על-ידי זה, על-ידי הדבור של אמת, בחינת
תבת נח – נכנעין מי המבול. וכן על-ידי זה רואה הפתח איך
לצאת מהחשך כנ"ל, וזה בחינת נר הנכה שהוא בחינת תבת נח
וכו', כנ"ל.

היננים טמאו את כל המוחין ולא היה אפשר לדבר שום דבור

[ב] וזה בחינת פך של שמן שהיה חתום בחותמו של כהן-גדול
(שבת כא:): שעל-ידי זה נעשה הנס של חנכה, כי היננים טמאו כל
השמנים, בחינת "שמן משחת קדש", הינו קדשת הדעת, ועל-
ידי שטמאו כל המוחין, לא היה אפשר לדבר שום דבור של
קדשה, כי הדבור כפי הדעת, כמו שכתוב (משלי ב, ו): "מפיו דעת
ותבונה", והיה הנס על-ידי השמן שהיה חתום בחותמו של

לקוטי הלכות – הלכות הנפה

כהן גדול – זה בחינת חותם אמת, כי אמת הוא בחינת חותם, בחינת (שבת נה): 'חותמו של הקדוש ברוך הוא אמת'.

אכן שתיה היא בחינת נקדת האמת ששם היה נכנס הכהן לכפר עונות

כי הכהן גדול היה נכנס לפני ולפנים לכפר שם על עוונות בני ישראל – לטהרם ולהוציאם מכל העוונות על ידי הקטרת שהניח על האבן שתיה, כי האבן שתיה ששם היה עומד הארון עם לוחות האבן, זה בחינת נקדת האמת, כי האבן שתיה ממנו השתת העולם, ועקר יסוד העולם הוא אמת, כי על אמת עומד העולם, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (אבות א, יח). כי השם יתברך מקים העולם, וחותמו של הקדוש ברוך הוא אמת, ועל כן נקדת האבן שתיה שהוא יסוד העולם הוא בחינת נקדת האמת, שזה עקר יסוד וקיום העולם שממנו השתת העולם, ועל כן שם היה עומד הארון שהיו מנחים בו הלוחות, דהינו התורה שהיא עקר האמת בחינת (מלאכי ב, ו): "תורת אמת". ועל כן נקרא אבן שתיה, בחינת לוחות האבן, הינו בחינת אבן טוב הנ"ל, שהוא עקר האמת המאיר בעצמו, בחינת אבן טוב כנ"ל, כי הלוחות היו של אבן טוב, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (ויקרא רבה לב, ב): 'של

לקוטי הלכות – הלכות הנפה

סנפירינין היה' וכו', ועל-כן שם במקום האבן שתיה שם עקר עלית התפלה, כי זה שער השמים, כי עקר עלית התפלה על-ידי האמת. ועל-כן שם היה הכהן-גדול יכול לטהר את ישראל מעוונות להוציאם מהחשך על-ידי שנכנס לפני ולפנים והתקרב עצמו לעצם נקדת האמת, ועל-ידי זה היה יכול להמשיך האור המאיר לצאת מהחשך של העוונות שהוא אור האמת כנ"ל, ועל-ידי זה נתכפרין כל העוונות, כי מעלין כל הקדשה וכל הניצוצות הקדושים מן הסטרא אחרא על-ידי הפתחים שנתגלין על-ידי אור האמת כנ"ל, שאזי כל הניצוצות הקדושים רואין את הפתחים ויוצאין מהחשך לאור, ואז נתבטל הסטרא אחרא ונתכפרין כל העוונות.

וישכב במקום ההוא – שגלה איך לדבר הדבור באמת בתקף הגלות

[ג] ועל-כן יעקב אבינו עליו השלום, כשבא למקום ההוא, שהוא במקום האבן שתיה, נאמר שם (בראשית כח, יא): וישכב במקום ההוא – שמרמז על הגלות, כי ראה יעקב ששם הוא מקום תפלה, אך כשיעקב אבינו ראה תקף הגלות הזו שבגלות הזו נפלה התפלה מאד, ואין שמים על לב להתגבר להתפלל

לקויטי הלכות – הלכות הנפה

כָּרְאוּי. (דף רמב עמוד ב) וְכַל זֶה מִחֻמַּת שְׁהִסְטָרָא אַחֲרָא מִתְגַּבְרַת מְאֹד וּמִתְפַּשְׁטַת עַל הָאָדָם וּמִסְבַּכַת אוֹתוֹ בְּכַמָּה וְכַמָּה מִיָּנִי בְּלִבּוּלִים, עַד שְׂאֵי אֶפְשָׁר לוֹ לְהִתְפַּלֵּל כָּלֵל, עַד שְׂמִחַמַת זֶה כַּמָּה וְכַמָּה בְּנֵי אָדָם כְּמַעַט הָרַב נִתְיָאֲשׁוּ עֲצָמָן מִן תְּפִלָּה בְּכּוֹנָה, וּמִתְפַּלְלִים רַק בְּפֹה לְבַד – בְּלֵי כּוֹנֵת הַלֵּב כָּלֵל, מִחֻמַּת שְׁנִדְמָה לָהֶם שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְהִתְגַּבֵּר עַל רַבּוּי הַמִּחְשָׁבוֹת הַמְּכַלְבְּלִין מְאֹד, וַיַּעֲקֹב אֲבִינוֹ שְׂרָאָה כָּל זֶה, עַל־כֵּן שָׁכַב בְּמָקוֹם הַהוּא, שְׁהֵנִיחַ אֶת עֲצָמוֹ לְתוֹךְ בְּחִינַת שְׁנָה בְּמָקוֹם הַהוּא, הַמְרַמֵּז עַל תְּקֵף הַגְּלוּת הַזֶּה, שְׁהִתְפַּלָּה הוּא בְּבְחִינַת שְׁנָה בְּלֵי כּוֹנָה כְּעַתָּה. וְרָאָה אִז שְׁבְכַחֲינַת שְׁנָה, הֵינּוּ שְׁבִתְקָף הַגְּלוּת שְׂמִתְגַּבְרַת הַסְטָרָא אַחֲרָא מְאֹד עַל עֲבוּדַת הַתְּפִלָּה. אִז אֵין שׁוּם עֲצָה לְהִנָּצֵל כִּי אִם עַל־יְדֵי הָאָמֶת כְּנִ"ל, דִּהְיִינוּ לְרֵאוֹת לְדַבֵּר הַדְּבִיר בְּאָמֶת בְּמָקוֹם שְׁהוּא. וְעַל־יְדֵי זֶה יְכוּלִין לְצִאֵת מִן הַחֲשָׁךְ וְלַעֲלוֹת בְּתַכְלִית הָעֲלִיָּה.

חֲלוֹם יַעֲקֹב, שֶׁהַקּוֹל עוֹלָה הַשְּׂמִימָה כְּשִׁיוֹצָא בְּאָמֶת לְפִי בְּחִינַתוֹ

וְזֶהוּ וַיַּחֲלֵם וְהִנֵּה סֵלֶם מְצָב אַרְצָה וְרֵאשׁוּ מַגִּיעַ הַשְּׂמִימָה וְכוּ' (שם פסוק יב) – סֵלֶם בְּגִימְטְרִיא קוֹל, בְּחִינַת (בְּרֵאשִׁית כז, כב): "הַקּוֹל

לקוטי הלכות – הלכות הנפה

קול יעקב", שהוא קול היוצא באמת, בחינת (מִיכָה ז, כ): "תתן אמת ליעקב", כי קול כלול מאש, מים, רוח (זהר פנחס רלה:), בחינת אמת שכלול משלשה קצוות, כידוע, הינו על-ידי הקול היוצא באמת, שזהו בחינת סלם מצב ארצה, הינו אף-על-פי שהקול היוצא באמת עומד במקום נמוך מאד, בחינת סלם מצב ארצה, בחינת (תהלים פה, יא): "אמת מארץ תצמח", אף על-פי - כן וראשו מגיע השמימה', כי תכף שמדבר הדבור והקול של אמת מאיר לו האמת ועולה בתכלית העליה עד לשמים. וזהו והנה מלאכי אלקים עלים וירדים בו - הינו בחינת עולם המלאכים, שהוא העליון משלשה העולמות המבארים במאמר הנ"ל, שהם עולם השפל ועולם הכוכבים ועולם המלאכים, שהאדם מקיים אותם בתפלתו על-ידי הדבור שיוצא מפיו באמת, עין שם. וזהו והנה מלאכי אלקים וכו' - הינו מבחינת עולם המלאכים, שהוא העליון, והתחתון כלול בעליון - עולים וירדים בו - הינו שעקר עלייתם וירידתם, הינו עקר קיומם על-ידי הסלם הנ"ל, הינו על-ידי הקול היוצא באמת, שהוא מקיים כל העולמות כנ"ל. ואזי ויירא ויאמר וכו' אין זה כי אם בית אלקים וזה שער השמים -

לקויטי הלכות – הלכות חנכה

שהפיר יעקב, כי עקר עלית התפלה ותקונה הוא רק על-ידי האמת כנ"ל. וזה בחינת (שם פסוק יח): ויצק שמן על ראשה – שהיא בחינת אור, בחינת שמן של חנכה, שהוא בחינת אור האמת כנ"ל.

דיקא יעקב גלה מקום התפלה יותר מכל האבות

ועל-כן יעקב דיקא ראה כל זה, והוא גלה מקום הבית-המקדש שהוא מקום התפלה יותר מכל האבות, כי אברהם קראו הר וכי, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (פסחים פח.). כי יעקב הוא בחינת אמת כנ"ל, בחינת "תתן אמת ליעקב", ועל-כן על ידו דיקא נתגלה מקום התפלה, שהוא הבית-המקדש, בחינת (ישעיה נו, ז) "כי ביתי בית תפלה", כי עקר התפלה הוא על-ידי האמת כנ"ל, שהוא בחינת יעקב כנ"ל. וזה בחינת חנכה, שהוא בחינת חנכת הבית-המקדש, שהוא בחינת תפלה כנ"ל, כי על-ידי גר חנכה בחינת אור האמת כנ"ל, על-ידי זה עקר תקון התפלה, בחינת "כי ביתי בית תפלה"; כנ"ל.

ענין קריאת קרבנות שנים עשר נשיאים בחנכה

[ד] ועל-כן קורין בחנכה שנים עשר נשיאים של שנים עשר

לקויטי הלכות – הלכות חנפה

שבטים – שזה בחינת עלית התפלה ותקונה, בחינת שנים עשר נוסחאות התפלה כנגד שנים עשר שבטים, שתעלה התפלה דרך המטה והשבט השייך לה, בחינת (במדבר יג, ב): "איש (אחד) למטה אבתיו תשלחו" [כמבאר במאמר הנ"ל, עין שם].

שמונת ימי חנכה מרמזים ששלמות התפלה היא על ידי התורה

[ה] וזה בחינת שמונת ימי חנכה. כי עלית ותקון התפלה הוא בבחינת שמונה ימים, בחינת תמני פרסי [המבאר במאמר הנ"ל על מאמר רבה בר בר חנה, עין שם], שהם חמשה חמשי תורה ושלוש תפלות ביום, שעל-ידי שמונה בחינות אלו – התפלה בשלמות, כי עקר אור האמת זוכין על-ידי התורה, שהוא תורת אמת. ועל-פן אמרו רבותינו ז"ל (מדרש רבה איכה בפתיחתא): 'הלואי אותי עזבו ותורת שמונה. מתוך שהיו מתעסקין בה, המאור שבה היה מחזירן למוטב'. כי על-ידי התורה זוכין לאור האמת, שעל-ידי זה רואין הפתחים איך לצאת מהחשך, ועל-ידי זה חוזרין למוטב, ועל-פן שלמות התפלה הוא על-ידי התורה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (משלי כח, ט): "מסיר אָזְנוֹ מִשְׁמַע תּוֹרָה" וכו'.

וזה בחינת שמונת ימי חנכה שהם בחינת תמני פרסי הנ"ל,

לקויטי הלכות – הלכות חנפה

שהם שלמות התפלה, כנ"ל.

משיח כלול מכל התפלות מעלה כל תפלות ישראל לשער השיך לו, על-ידי שהוא בבחינת אמת

[ו] וזה בחינת משיח שכלול מכל התפלות והוא מעלה כל תפלות ישראל לשער השיך לו, וכל זה על-ידי שהוא בבחינת אמת, כי על משיח **דף רנ עמוד א** נאמר (תהלים מג, ג): "שלח אורך ואמתך" וכו', ועקר שם משיח, על שם שהוא משוח בשמן משחת קדש, שהוא בחינת אור האמת כנ"ל, בחינת שמן של חנפה. וזה בחינת הבהן-גדול שהוא זוכה לכנס לפני ולפנים להתקרב לעצם נקדת האמת, שהוא מקום הארון, נקדת האבן שתיה, שער השמים כנ"ל (באות ב). וכל זה על-ידי בחינת אמת בחינת שמן הנ"ל, שהוא בחינת אור כנ"ל, כי הבהן הגדול נמשח בשמן המשחה, כמו שכתוב (ויקרא כא, י): "והבהן הגדול אשר יוצק על ראשו שמן המשחה" וכו'.

ענין שדוקא יעקב ירד למצרים

[ז] ועל-כן יעקב דיקא ירד לגלות מצרים, [כמו שמבאר במאמר הנ"ל], והשם יתברך הבטיחו (בראשית מו, ד): "אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלה גם עלה". על-ידי האמת, שהיא בחינת

לקוטי הלכות – הלכות הנפה

יעקב, כנ"ל.

כשזוכרים את השם יתברך – אפשר לצאת מכל הירידות והנפילות

[וזהו] "הלא אנכי טוב לך" וכו' (שמואל-א א, ח) – כי כשיזכר האדם תבת אנכי, הינו אנכי ה' וכו', הינו בחינת האמת – בודאי יכול לעלות מכל הנפילות והירידות, כי בכל מקום נמצא ה'. וזהו "אנכי ארד עמך וכו' ואנכי אעלה" וכו'. כי חנה הוא בחינת התפלה, שהיא בחינת "אשה יראת ה'". וזהו בחינת חנה – לשון תחנה ובקשה, וחנה היתה מרת נפש, כמו שכתוב (שמואל-א א, י) : "והיא מרת נפש"; "כי כעסתי צרתה גם כעס" (שם א, ו), דהינו הסטרא אחרא שהיא צרתה של התפלה – מתגברת על התפלה ומכעסת אותה ומבלבלת את האדם מן התפלה בכמה מיני בלבולים כנ"ל, ואזי התפלה היא בבחינת "מרת נפש", בחינת "ונפשה מרה לה", ואזי העצה והתקון לזה הוא רק שיראה שיצא הדבור באמת כנ"ל.

אפילו כשכבר התגברו עשרה כתרין דמסאבותא על ידי אנכי אפשר לעלות

וזה בחינת (שמואל-א א, ח) : "ויאמר לה אלקנה אישה הלא אנכי טוב לך מעשרה בנים" – 'אנכי דיקא, בחינת (שמות כ, ב) : "אנכי

לקויטי הלכות – הלכות הנפה

ה' אלקיך", בחינת "אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלה גם עלה", הנאמר בעת שירד הוא ובניו לגלות מצרים, שמרמז על שנים עשר נסחאות התפלה בגלות מצרים, [כמבאר במאמר הנ"ל], ואז הבטיחו השם יתברך ליעקב, "אנכי ארד עמך ואנכי אעלה" וכו', כי על-ידי בחינת 'אנכי' שיזכר האדם בכל מקום שהוא תבת 'אנכי', הינו אנכי ה', כי השם יתברך נמצא בכל מקום, ואזי בכל מקום שהוא יכול להתקרב להשם יתברך, על-ידי שידבר הדבור באמת לפי מדרגתו, ואזי זה הדבור האמת יאיר לו, כי אמת הוא אור השם יתברך בעצמו כנ"ל, וזהו, "ואנכי אעלה גם עלה". וזהו "הלא אנכי טוב לך מעשרה בנים". 'עשרה בנים' הם בחינת עשרה כתרין וכו', הינו בחינת עשר ספירות, כמובא, ולפעמים יש אחד שפגם ונפל מכל העשרה כתרין דקדושה והתגברו כנגדו כל העשר כתרין אחרים, ואז בודאי אינו יכול להתפלל כלל ונפשו מרה לו, והשם יתברך חומל עליו גם כן וחושב מחשבות לבל ידח ממנו נדח (שמואל-ב יד, יד), ונותן לו עצה – "הלא אנכי טוב לך מעשרה בנים", כי כשתזכר בחינת "אנכי", הינו אנכי ה' – זה טוב מכל העשרה

לקויטי הלכות – הלכות חנפה

בנים, כי אף-על-פי שהתגברו כל העשור כתרין דמסאבותא, על-ידי שפגם בכל מדות דקנדשה, עם כל זה בחינת 'אנכי' טוב מכלם, כי השם יתברך נמצא בכל מקום ו'קרוב ה' לכל קראיו לכל אשר יקראוהו באמת" וכי, כנ"ל.

חנופה – מרמז על התפלה בחינת חנ"ה וכ"ו מרמז על השם הקדוש בחינת אנכי

[ח] וזה בחינת חנופה שהוא בחינת חנ"ה כ"ו, [כמבאר בפונות (פרי-עץ-חיים, חנפה, פרק ד)]. כ"ו זה בחינת שם הקדוש, שהוא בחינת עצם האמת, כביכול, בחינת "אנכי" כנ"ל, בחינת (ירמיה י'): "וזה אלקים אמת". ועל-ידי זה נשלם התפלה שהיא בחינת "אשה יראת ה'", בחינת חנ"ה כנ"ל. וזה בחינת שמואל הנביא שבא ממנה שמדתו אמת, בחינת (שמואל-א טו, כט): "וגם נצח ישראל לא ישקר", כי שמואל תקן בחינת הנצח, כמובא (זהר בראשית כא:). וזה בחינת חנפה, כמובא (פרי-עץ-חיים, מקרא-קנש, פרק ד).

המלך נמשח בשמן הוא בחינת אור האמת שבתפלה

וזה בחינת (שמואל-א א, יא) "ונתת לאמתך זרע אנשים", שדרשו רבותינו ז"ל (ברכות לא:) שמשח לשני אנשים שאול ודוד, כי על-ידי שתקן בחינת הנצח, שהוא בחינת אמת כנ"ל, בחינת

לקוטי הלכות – הלכות הנפה

”וגם נצח ישראל לא ישקר”, כנ”ל. על-ידי זה זכה למשח מלכים שנמשחין בשמן משחת קדש, שהוא בחינת אור האמת כנ”ל, כי המלך הוא בבחינת תפלה, שהוא בחינת מלכות. ועל-כן עקר מלכות על-ידי שנמשח בשמן, שהוא בחינת אור האמת, שעל-ידי זה עקר תקון התפלה, שהיא בחינת מלכות, כנ”ל. על-ידי שמקרב עצמו אל האמת לפי מדרגתו, על-ידי זה מעט נקדת האמת מאיר לו עד שיצא מתוך החשך

על-ידי שמתקרב לאמת לפי מדרגתו, מעט נקדת האמת מאירה לו עד שיצא מתוך החשך

[ט] וזה בחינת נר הנפה מוסיף והולך בכל יום. פי מעלין בקדש ולא מורידין, כמו שאמרו רבותינו ז”ל (שבת כא:), כי בתחלה האמת בצמצום גדול, בעת שהוא מנח בתקף הגלות, אבל על-ידי שמקרב עצמו אל האמת לפי מדרגתו, על-ידי זה מעט נקדת האמת מאיר לו עד שיצא מתוך החשך, פי בכל יום מוסיף והולך האור, פי בכל יום ויום מאיר האמת ביותר עד שעולה בתכלית העליה בבחינת: ”ואנכי אעלה גם {דף רנ עמוד ב} עליה” – עליה אחר עליה, בחינת מעלין בקדש וכו’.

על-ידי נר הנפה, שהוא בחינת אור האמת זוכין לאמונה – תפלה

לקויטי הלכות – הלכות הנפה

[י] וזה בחינת הנפה הנ"ו – כ"ה, בחינת כ"ה אתון דמיחדין ישראל בכל יום, הינו בחינת אמונה, כי על-ידי נר הנפה, שהוא בחינת אור האמת זוכין לאמונה – תפלה כנ"ל, כי עקר האמונה הוא על-ידי אמת, כמבאר במקום אחר (בסימן ז): 'צדק כד אתחברת באמת אתעבדת אמונה', עין שם.

תם ונשלם שבה לאל בורא עולם